

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Právní aspekty použití PIT manévru

Diplomová práce

Legal aspects of the use of the PIT maneuver

Diploma thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

plk. Mgr. Kateřina Hlaváčová, Ph.D., LL.M.

AUTOR PRÁCE

Bc. Soňa Trnavská

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Písku, dne 10. 3. 2024

Bc. Soňa Trnavská

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce plk. Mgr. Kateřině Hlaváčové, Ph.D., LL.M., za odborné vedení, cenné rady a připomínky v průběhu tvorby diplomové práce. Poděkování, také patří kolegům z Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy pplk. Mgr. Jiřímu Hlinovskému, pplk. Mgr. Romanu Bittnerovi a v.v. plk. Mgr. et Mgr. Michaele Hýbnerové, Ph.D., LL.M., za poskytnutí nezbytných informací a materiálů ke zpracování této práce.

V Písku, dne 10. 3. 2024

Bc. Soňa Trnavská

ANOTACE

Diplomová práce zachycuje PIT manévr, tedy formu násilného zastavení vozidla, kdy Policie České republiky tuto metodu používá jako donucovací prostředek. Práce se touto dosud ojedinělou praxí zabývá z řady hledisek. Nejprve se zaměří na mechanismus použití této techniky, obecné i specifické podmínky použití PIT manévru a jejich omezení. Podrobněji se zaměřuje na výcvik policistů, pokud jde o použití tohoto donucovacího prostředku, v neposlední řadě mapuje zjištěnou praxi ve využívání tohoto či obdobných nástrojů ze strany zahraničních bezpečnostních sborů. Na konkrétních příkladech práce prezentuje taktéž míru nebezpečnosti využití daného donucovacího prostředku v konkrétních podmínkách.

KLÍČOVÁ SLOVA

Policie České republiky, donucovací prostředky, násilné zastavení vozidla, PIT manévr, bezpečnost

The Diploma thesis captures PIT manoeuvre, a form of forced vehicle stop used by the Police of the Czech Republic, as a coercive means. The thesis has dealt with this unique practice from a number of viewpoints. First, it focuses on the mechanism of use of the technique, general and specific conditions of use of the PIT manoeuvre and their limitations. It focuses in more detail on training of police officers in the use of this coercive means and, last but not least, maps out established practice in the use of such tools by foreign law-enforcement organizations. It also presents, on specific examples of work, the level of risk of using this coercive means in specific circumstances.

KEYWORDS

Police of the Czech Republic, coercive means, forced vehicle stop, Pursuit Intervention Technique, safety,

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 Bezpečnostní systém a bezpečnostní politika České republiky	8
1.1 Postavení Policie České republiky v bezpečnostním systému ČR.....	10
1.2 Bezpečnost a veřejný pořádek.....	11
2 Základní povinnosti a vybraná oprávnění příslušníka Policie České republiky	13
2.1 Základní povinnosti příslušníka Policie České republiky dle zákona o	
služebním poměru	13
2.2 Základní povinnosti policisty dle zákona o policii	15
2.3 Přiměřenost postupu (§ 11 zákona o policii)	16
3 Oprávnění příslušníka Policie České republiky používat donucovací	
prostředky	21
3.1 Donucovací prostředky	22
3.2 Povinnost absolvovat výcvik	24
3.3 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku	26
3.4 Donucovací prostředek dle § 52 písm. f) ZPČR.....	29
3.5 Specifické podmínky použití dle § 55 ZPČR	30
4 Násilné zastavení vozidla.....	32
4.1 Způsoby násilného zastavení vozidla a rozdíly v mechanismu použití .	32
4.2 Srovnání použití donucovacího prostředku dle § 52 písm. f) a písm. g)	
ZPČR.....	34
4.3 PIT manévr	35
4.3.1 Mechanismus použití (technické provedení)	37
4.3.2 Podmínky pro použití PIT manévru a související rizika	40
4.3.3 Dokumentace	43

4.3.4	Donucovací prostředek vs. dopravní nehoda	44
4.4	Výcvik policistů.....	45
5	Statistické údaje.....	50
6	Dotazníkové šetření	54
7	Závěr.....	60
8	Seznam použité literatury.....	63

ÚVOD

Česká republika se stala první evropskou zemí, i jednou z mála na světě, v níž jsou příslušníci Policie České republiky oprávněni používat v rámci donucovacích prostředků tzv. PIT manévr. Laickou i odbornou veřejností byl tento způsob násilného zastavení vozidla přijat rozporuplně, a ani dnes, po téměř dvou letech používání, se animozity nepodařilo zcela odstranit.

Cílem diplomové práce je představit obecné i specifické podmínky použití PIT manévru, jeho omezení a na konkrétních příkladech prezentovat i míru jeho nebezpečnosti.

Práce je však limitována nejen malým množstvím relevantních publikačních výstupů, které v rámci Evropy v podstatě neexistují, ale také samotnou délkou praxe používání tohoto specifického způsobu zastavení vozidla v podmínkách právního řádu České republiky.

V úvodu práce autorka objasňuje základní principy bezpečnosti, následně se věnuje postavení policie v bezpečnostním systému České republiky.

V dalších dvou kapitolách autorka představuje základní povinnosti a vybraná oprávnění příslušníků Policie České republiky.

Oprávnění policistů používat donucovací prostředky, včetně jejich výčtu, jsou podrobněji rozpracovány v páté kapitole, neboť se jedná o kruciólní principy činnosti každého jednoho policisty.

Kapitola šestá a následující jsou věnovány problematice násilného zastavení vozidla, respektive PIT manévru, jeho limitům a rizikům. Následně autorka provedla analýzu a jednotlivých případů použití PIT manévru, které získala z otevřených zdrojů.

Součástí praktické části bylo provedeno dotazníkové šetření, v rámci něž byly osloveny zahraniční bezpečnostní sbory, a na základě odpovědí byla provedena komparace použití PIT manévru jako donucovacího prostředku v rámci Policie České republiky se zahraniční praxí.

1 Bezpečnostní systém a bezpečnostní politika České republiky

V současné době nemá pojem bezpečnost pozitivní vymezení, ale je definována jako neexistence určité hrozby či situace, ať už je vojenské či nevojenské povahy.

Bezpečnost lze charakterizovat dvěma principy. První je objektivní, tedy že existuje či neexistuje reálná hrozba. Druhý princip, subjektivní, je závislý na vnímání konkrétní situace, hrozby či události, na významu, který je této situaci, hrozbě či události přisuzován a na následné reakci.¹

Bezpečnost České republiky je předmětem činnosti zejména ministerstva zahraničí, ministerstva obrany, ministerstva vnitra či sekundárně ministerstva spravedlnosti. Každý z těchto resortů zaštiťuje bezpečnost ze své kompetence.

Ministerstvo vnitra řeší otázky bezpečnosti vnitřní a při naplňování trestní politiky úzce spolupracuje s ministerstvem spravedlnosti.

Právní rámec bezpečnostního systému České republiky je dán ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že základní povinností státu je zajištění svrchovanosti a územní celistvosti ČR, ochrana jejich demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot.

Bezpečnostní systém lze definovat jako „*právně zakotvený, hierarchický, vzájemně provázaný systém práv a povinností orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů vedoucí k zajištění bezpečnosti všech jeho součástí, a to bez ohledu na druhy hrozeb a jejich rozsah*²“.

Za zajištění bezpečnosti a obecně za fungování celého bezpečnostního systému odpovídá stát, respektive jeho orgány. Bezpečnostní systém reaguje na dva typy hrozeb či krizových situací – vnější hrozby, tedy ohrožení svrchovanosti

---

¹ PORADA, Viktor. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 9788073809034. S. 27 – 28

² Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Skripta. Online. Hasičský záchranný sbor, 2015 S. 12 Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/skripta-oob-a-kr-pdf.aspx> [cit. 31. 1. 2024].

a celistvosti státu a vnitřní hrozby, tedy ohrožení vnitřního pořádku a vnitřní bezpečnosti.³

Za závažné ohrožení vnitřního pořádku lze v kontextu této práce vnímat bezesporu také vozidlo, které neuposlechlo výzvy k zastavení a policistům tzv. ujíždí. Nejedná přitom pouze o přímou hrozbu životu a zdraví účastníků silničního provozu a dalších osob pohybujících se v okolí pronásledovaného vozidla, ale taktéž o zajištění vymahatelnosti právních předpisů.

Bezpečnost ČR zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Na zajišťování bezpečnosti jsou povinny se podílet také státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické osoby a fyzické osoby.

Při ohrožení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku plní základní úkoly příslušníci bezpečnostních složek, zejména příslušníci Policie České republiky, nicméně činnosti jednotlivých bezpečnostních složek se vzájemně doplňují, především jedná-li se o živelní pohromy, požáry či havárie.

Bezpečnostní systém není systémem uzavřeným či rigidním, jeho základním úkolem je schopnost neustále reagovat na nové hrozby a koordinovat své jednotlivé složky, a to jak v rámci preventivních aktivit, tak v rámci reakce na tyto hrozby.

Základním koncepčním dokumentem je Bezpečnostní strategie, která byla poprvé přijata v roce 1999. V současné době je účinná Bezpečnostní strategie České republiky 2023. V dokumentu je definována jako základní dokument bezpečnostní politiky, ze kterého vycházejí další strategie a koncepce, definuje obecné principy a směřování bezpečnostní politiky, což je činí závaznými pro všechny orgány státu a veřejné správy. Bezpečnostní strategie navazuje na strategické koncepce NATO a EU z roku 2022.⁴

---

³ Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Skripta. Online. Hasičský záchranný sbor ČR, 2015. S. 13. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/skripta-oob-a-kr-pdf.aspx> [cit. 31. 1. 2024].

⁴ *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Online. Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2023. https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf [cit. 11. 2. 2024].

1.1 Postavení Policie České republiky v bezpečnostním systému ČR

Zajištění vnitřní bezpečnosti je významnou odpovědností ministerstva vnitra, v jejíž podřízenosti je i Policie České republiky.

Policie České republiky (dále jen „policie“) je jednotným a ozbrojeným bezpečnostním sborem zřízeným dnes již zrušeným zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, přičemž činnost jejích příslušníků a zaměstnanců upravuje znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“ nebo „ZPČR“).

Policie je, zejména z pohledu výkonu své činnosti veřejným sborem, její zřízení, organizace či obsah činnosti upravují předpisy veřejného práva a pracovněprávní vztah jejich příslušníků je na pomezí soukromého a veřejného práva, neboť je upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Základní úkoly policie stanoví § 2 zákona o policii a jde zejména o ochranu bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku i plnění dalších úkolů z oblasti bezpečnosti a vnitřního pořádku stanovenými jinými zákony a předcházení trestným činům a plnění úkolů dle trestního řádu. Policie se při plnění těchto úkolů neřídí pouze právními předpisy vydanými příslušnými orgány České republiky, ale také přímo předpisy Evropské unie či ratifikovanými mezinárodními smlouvami.

Policie České republiky má v bezpečnostním systému velice významné postavení, neboť má ve vztahu k vnitřní bezpečnosti univerzální působnost, což znamená, že nespadá-li odstranění ohrožení či porušení vnitřního pořádku výslovně do kompetence jiného orgánu (například již zmíněné živelní pohromy), vždy spadá do kompetence policie.

1.2 Bezpečnost a veřejný pořádek

Pojem bezpečnost a jeho definice není v současné legislativě ani odborné literatuře jednotně vymezen. Obecně se pod pojmem „bezpečnost“ může rozumět společností garantovaná schopnost zamezení toho, aby konkrétní riziko překročilo únosnou mez.

Zajištěním bezpečnosti se zároveň chápe soubor opatření, metod jednání a forem konání směřujících k zajištění vnitřní, vnější a mezinárodní bezpečnosti ať už jedince, státu či mezinárodního společenství v běžném stavu a za krizových situací.

S ohledem na konkrétní objekt či chráněný zájem bývá odstupňována intenzita opatření. Pro stanovení míry rizika je nezbytné analyzovat a kvantifikovat hrozby z hlediska možných dopadů na chráněný zájem, pravděpodobnost a rozsah ohrožení osob, majetku, životního prostředí, společenských vztahů, suverenity atd.⁵

Veřejný pořádek je neurčitý právní pojem, který označuje souhrn pravidel nebo zásad chování na veřejnosti, určité zásady, na kterých celá společnost trvá.⁶

Podle ministerstva vnitra jsou to vztahy, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných. Jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejich zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.⁷

K pojmu veřejný pořádek se vyjádřil vcelku obsírně Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku 2 As 78/2006 – 64 ve věci pobytu cizinců a narušení veřejného pořádku.⁸

Soud konstatoval, že veřejný pořádek je neurčitý právní pojem, který je jednak proměnlivý a jednak neztotožnitelný s jedním normativním systémem v jednom časovém úseku. Konstatoval, že pojem veřejný pořádek v 19. století vykazoval

---

⁵ Ministerstvo vnitra: Odbor bezpečnostní politiky. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/prirucky-a-metodicke-pomucky> [cit. 2023-25-12].

⁶ HENDRYCH, Dušan, a kol. *Právní slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.

⁷ Ministerstvo vnitra České republiky: Veřejný pořádek. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/verejny-poradek.aspx> [cit. 2024-25-02].

⁸ Rozsudek NSS ze dne 16.5.2007 2 As 78/2006-64. Online. NSS, 2007. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/2-as-78-2006-64> [cit. 2024-29-02].

zcela jiné parametry, než je tomu v současné době, přičemž se odkázal na výnos rakouského ministerstva vnitra z roku 1850 o působnosti státních policejních úřadů. Pojem veřejný pořádek totiž v sobě neobsahuje pouze morální normy, ale také normy právní, které jsou v té době účinné, přičemž účelem je optimální fungování společnosti.⁹

Uzavřel, že se jedná o „normativní systém, na němž je založeno fungování společnosti v daném místě a čase a jenž v sobě zahrnuje ty normy právní, politické, mravní, morální a v některých společnostech i náboženské, které jsou pro fungování dané společnosti nezbytné. Nadto je možno pod pojmem veřejného pořádku rozumět také faktický stav společnosti, k němuž je dodržování tohoto heterogenního normativního systému zacíleno. Narušení veřejného pořádku je proto zároveň narušením normy a zároveň narušením optimálního stavu společnosti, který je účelem a dispozicí této normy.“¹⁰

V českém vnitrostátním právu se pojem veřejný pořádek objevoval do roku 2013 převážně jen ve veřejnoprávních předpisech. Vymezení veřejného pořádku ovšem nemusí vyplývat jen z právních předpisů, může být formulován i na základě mimoprávních, morálních a společenských norem, protože jejich dodržování je podle přesvědčení a zvyklostí převažující většiny lidí podmínkou klidného a spořádaného spoluzití lidí na určitém místě.¹¹

Ochrana veřejného pořádku patří v tomto ohledu do samostatné působnosti obcí, která ji může realizovat pomocí obecní policie nebo na základě předchozí dohody i prostřednictvím Policie ČR.¹²

---

⁹ ibid

¹⁰ ibid

¹¹ JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-501-5. S. 263–264.

¹² § 10 a § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128> [cit.2024-25-02].

2 Základní povinnosti a vybraná oprávnění příslušníka Policie České republiky

V této kapitole jsou představeny základní povinnosti a vybraná oprávnění příslušníků Policie České republiky dle zákona o služebním poměru. A dále také nejdůležitější povinnosti, které zákon o policii policistům ukládá, včetně přiměřenosti postupu, která je podmínkou při plnění úkonu, který policista provádí.

2.1 Základní povinnosti příslušníka Policie České republiky dle zákona o služebním poměru

Základní zásada, která je platná pro činnost všech orgánů veřejné moci, nejen Policie ČR, je zásada definovaná v čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky: „*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*“¹³ Na toto navazuje čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a to ustanovením ve znění „*Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*“¹⁴

Policista se při výkonu služby nesmí řídit pravidlem „*Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.*“¹⁵ (čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod), protože toto pravidlo se vztahuje pouze na občana nedisponujícího veřejnou mocí. Jinými slovy, policista musí při využívání veřejné moci disponovat konkrétním zákonným zmocněním. To znamená, že i provedení PIT manévru musí umožňovat konkrétní zákonné zmocnění (k tomu viz dále).

Základní povinnosti příslušníků bezpečnostních sborů jsou uvedeny nejen v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,

---

¹³ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1> [cit.2024-25-02].

¹⁴ zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2> [cit.2024-25-02].

¹⁵ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1> [cit.2024-25-02].

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOSP“), ale i v dalších právních předpisech upravujících činnost příslušníků v jednotlivých bezpečnostních sborech (např. zákon o policii, zákon o bezpečnostní informační službě, zákon o generální inspekci bezpečnostních sborů).

Zákon o policii dokonce stanoví povinnost policistovi i v době, kdy jeho služební poměr skončil. Jde o povinnost mlčenlivosti dle § 115 odst. 1, které může být policista či bývalý policista zbaven pouze ministrem nebo jím pověřenou osobou.

Povinnosti příslušníků, resp. policistů jsou uvedeny i v dalších zákonech, např. v zákoně č. 141/1961 Sb., trestní řádu, zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, či v zákoně č. 500/2004 Sb., správním řádu.

Povinnosti stanovené ustanovením § 45 ZOSP upravují jak chování a jednání příslušníka v době výkonu služby, tak chování a jednání v době, kdy ve službě není. Oproti povinnosti mlčenlivosti se žádné z těchto ustanovení netýká bývalého příslušníka.

ZOSP upravuje základní povinnosti jak „řadového“ příslušníka, tak vedoucího příslušníka.

Mezi základní povinnosti příslušníka patří dodržování služební kázně, které spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů.¹⁶

Rozkazy nadřízeného příslušníka však mají své limity, neboť zákon dává možnost příslušníkovi nesplnit rozkaz, pokud by jeho splněním zřejmě spáchal trestný čin (§ 46 odst. 3 ZOSP).

Jiná situace však nastane, má-li příslušník splnit rozkaz, který je sice v rozporu s právním předpisem, ale nevykazuje znaky trestného činu. V takovém případě má příslušník povinnost upozornit nadřízeného na hrozící protiprávnost, ale v případě, že tento bude na splnění trvat, je příslušník povinen rozkaz vykonat,

---

¹⁶ § 46 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361> [cit.2024-25-02].

a následně bez zbytečného odkladu oznámit tyto skutečnosti vedoucímu příslušníkovi toho, kdo rozkaz vydal. Příslušník také může, ještě před splněním rozkazu, po nadřízeném požadovat, aby rozkaz vydal písemně, k čemuž je nadřízený povinen.

Činnost příslušníků bezpečnostních sborů je zákonem usměrňována nejen pro dobu výkonu služby, ale také mimo ni, a to konkrétně ustanovením § 47 a § 48 ZOSP. Policista nesmí být členem žádné politické strany nebo hnutí a ani nesmí vykonávat činnost v jejich prospěch, jeho volební právo, ale není omezeno žádným způsobem. Zákonem je také omezena možnost další výdělečné činnosti příslušníků bezpečnostních sborů.

2.2 Základní povinnosti policisty dle zákona o policii

Jak již bylo uvedeno výše, policista má stanoveny povinnosti nejen zákonem o služebním poměru, ale také dalšími právními normami, tedy i zákonem o policii.

Pro účely této diplomové práce je významné zmínit alespoň ty nejdůležitější povinnosti, které zákon o policii policistům ukládá, a zmiňuje je již ve svých prvních ustanoveních.

Jedná se zejména o tyto povinnosti: zdvořilost (§ 9), iniciativu (§ 10), přiměřenost postupu (§ 11), prokazování příslušnosti (§ 12) a poučování (§ 13).

Zdvořilostí se rozumí dodržování základních pravidel slušného a zdvořilého chování, počínaje pozdravem, vykáním i osobám mladším, které jsou zjevně starší 15 let či nepoužívání vulgárních výrazů.

Zdvořilost je od policistů vyžadována nejen vůči osobám, s nimiž vchází v rámci plnění služebních povinností do styku, ale také vůči kolegům i vůči sobě samému.

Iniciativou se rozumí povinnost provést úkon či přijmout opatření v době služby i v určitých případech v době mimo službu. V případě, že se policista v době mimo službu pro provedení takového úkonu rozhodne, jedná jako policista ve službě a musí dodržet zákonem stanovené podmínky.

Zákon pamatuje na situace, kdy policista úkon či zákrok provést nemusí. Jedná se o situace, kdy plní jiný úkol a jeho přerušení by mělo stejné nebo závažnější následky než provedení úkonu, dále v případě, že jsou policistovy schopnosti snižené či je zřejmé, že nemůže úkon úspěšně ukončit. V kontextu s později rozvedenou podmínkou výcviku (§ 51) zákon reaguje na situace, kdy policista nemusí provést úkon, pokud k němu nebyl vycvičen či vyškolen a zákon takové vycvičení či vyškolení vyžaduje.

Policista je při provádění úkonu povinen, ať již v době služby či mimo ni, prokazovat svou příslušnost k policii předepsaným způsobem, případně pouze ústním prohlášením „policie“. Obdobně je povinen se prokazovat i občanský zaměstnanec policie. V případě, že není ani ústní prokázání možné, policista se prokáže ihned poté, jakmile to okolnosti dovolí.

Poučování je povinností před každým úkonem, který policista s osobami provádí. Poučení je poskytováno jako informace o tom, jaké jsou právní důvody pro provedení úkonu a také jako informace o tom, jaká jsou práva a povinnosti dotčené osoby. Není-li poučení možné před provedením úkonu, učiní tak policista ihned poté, co odpadne překážka pro poučení. Policista je povinen osoby poučovat tak, aby poučení porozuměly i s ohledem na jejich věk a rozumovou vyspělost.

Ustanovení týkající se základních povinností policisty jsou podstatné u každé služební činnosti, kterou policista vykonává. Musí se tedy jimi řídit i v době, kdy používá donucovací prostředky, včetně PIT manévru.

2.3 Přiměřenost postupu (§ 11 zákona o policii)

Přiměřenost postupu je podmínkou, která je spojena s každým úkonem, který policista provádí. Jedná se o podmínku, která se prolíná nejen činností policistů, ale činností veřejné moci obecně.

V kontextu s použitím donucovacích prostředků, které obecně zasahují do integrity člověka a mohou mít závažné důsledky, je podmínka přiměřeného postupu nanejvýš významná.

Zákon hovoří o třech způsobech přiměřeného postupu, jejich obsah však pokrývá celé spektrum činností policie. Zásada přiměřenosti postupu je neporušitelná.

Policista a zaměstnanec policie jsou povinni:

- a) dbát, aby žádná osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

Policista je v určitých případech nadán tzv. volným uvážením, což znamená, že je na jeho rozhodnutí, zda nějaký úkon provede či nikoli. Každé toto své rozhodnutí je však povinen odůvodnit.

V prvním případě je zřejmé, že policista musí u každého úkonu postupovat tak, aby jeho průběh či následky neznamenal újmu, která by nebyla nezbytná.

Rozhodne-li se úkon neprovést, musí zvážit, zda následky takového rozhodnutí nebudou znamenat neodůvodnitelnou újmu osobám, jejichž bezpečnost má policie chránit.

A konečně třetí podmínka, která policistovi ukládá povinnost zasahovat do práv a svobody osoby, vůči níž úkon provádí, co nejméně. Policista je tedy povinen například působit pouze silou takové intenzity, aby osobu znehybnil – pokud by použil sílu, která osobu sice znehybní, ale nadto vyvolává bolest, která by nevznikla, pokud by byla intenzita nižší, ale stále by zajistila znehybnění, jednalo by se o porušení podmínky přiměřenosti.

Třetí podmínka také zahrnuje přístup k osobám, které nejsou přímo účastny úkonu policisty, zásah do jejich svobod nesmí být vyšší než ten, který je nezbytný ke splnění úkolu.

Přiměřenost je podmínka, kterou není lehké popsat, neboť se vždy vztahuje ke konkrétní situaci a její porušení je možné obecně demonstrovat pouze

na ideálních modelových případech. Je nejčastěji diskutovaným možným porušením zákona.

Přiměřeností se zabýval například Ústavní soud v roce 2007 v rámci kasační stížnosti a konstatoval: *„Jinými slovy řečeno, každý zásah do osobní sféry jednotlivce, ať už je činěn v rámci jakéhokoliv postupu státu vůči jednotlivci, musí být ospravedlněn konkrétní skutečností, resp. důvodem takového omezení, a nikoliv proveden pouze proto, že orgán státu je takovou pravomocí formálně nadán. Takové obecné oprávnění je pouze předpokladem realizace takové omezovací pravomoci, nikoliv měřítkem jeho intenzity.“*¹⁷

K přiměřenosti se Ústavní soud také vyjádřil v rámci svého nálezu z roku 2010, v němž uvedl: *„Orgán veřejné moci proto vykonává určitou pravomoc a kompetenci ultra vires nejen tehdy, jedná-li mimo formálně zákonem stanovený rámec pravomocí a kompetencí, ale materiálně též tehdy, pokud svým jednáním nesleduje určitý předvídatelný a racionálně zdůvodnitelný účel, pro který mu byla určitá pravomoc a kompetence svěřena, resp. tehdy, narušuje-li svým, byť o zákon se opírajícím, postupem základní práva dotčených osob více, než je nezbytně nutné k tomu, aby byl ještě dosažen zákonem stanovený účel. Ukládá-li na základě zákona orgán veřejné moci soukromým osobám povinnosti, a tím omezuje jejich základní práva, musí přesto dbát na to, aby zcela nepopřel samotnou podstatu toho kterého základního práva nebo jeho smysl. Omezení nelze užít k jiným než zákonem předvídaným účelům (čl. 4 odst. 4 Listiny). Tak základní práva zpětně omezují svá, formálním zákonem předvídaná, omezení.“*¹⁸

Posledním rozsudkem, který je vhodné zmínit, je rozsudek Nejvyššího soudu v souvislosti s údajným nepřiměřeným použitím donucovacího prostředku. Nejvyšší soud konstatoval, že *„Zákon policistovi ukládá dbát, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního*

---

¹⁷ Nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 1835/07 ze dne 18. 11. 2008, *Důvody pro zahájení daňové kontroly - vyloučení svévole*. Online. Ústavní soud, 2007. odst. 33 Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-1835-07> [cit.2024-29-02].

¹⁸ Nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 1849/08 ze dne 18. 2. 2010, *K zásadě zákazu sebeobviňování ve správním řízení*. Online. Ústavní soud, 2010. odst. 22. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-1849-08_1 [cit.2024-29-02].

jednání. Zákon tedy obdobně jako u obecného institutu nutné obrany nenařizuje přísnou proporcionalitu. Umožňuje způsobit osobě donucovacím prostředkem újmu nepřiměřenou, hranici staví o něco výše až na úroveň zřejmé, tedy zjevné, očividné nepřiměřenosti. Tento přístup vychází jednak z vědomí objektivní složitosti těchto situací, která způsobuje praktickou nenaplnitelnost požadavku přísné proporcionality, a jednak z povahy efektivního zákroku (obranu), kdy empirická zkušenost dokládá, že aby byl zákrok (obrana) účinný, je z povahy věci nezbytné, aby byl o něco razantnější, než je útok či jiné nebezpečné jednání, proti němuž je zakročováno.“¹⁹

Nejvýstižněji je policistům přiměřenost popsána v metodické příručce: „Někteří autoři přiměřenost přirovnávají ke kráse – když ji vidíte, poznáte ji, nicméně popsat ji, je nesmírně obtížné. Přiměřenost je elastický pojem, který se roztahuje a stahuje v závislosti na okolnostech – co je přiměřené v jenom případě, může být v jiném případě nepřiměřené.“²⁰

Přiměřenost je základním atributem, který je vždy posuzován kontrolními orgány vnitřními i vnějšími.

Evropský soud pro lidská práva, který bývá tou poslední instancí, ke které se může stěžovatel odvolat, má svá pravidla. Využívá k tomu principu proporcionality.

Princip proporcionality spočívá v posouzení pěti otázek, přičemž pro potřeby této diplomové práce se autorka zaměří na tři z nich.²¹

První je otázka vhodnosti, tedy zda byl použitý donucovací prostředek, v našem případě násilné zastavení vozidla prostřednictvím PIT manévru, tím vhodným prostředkem.²² Odpovědí na otázku je ano či ne. Otázka vhodnosti je z pohledu práva tzv. pravidlem, na něž lze odpovědět pouze slovy ano/ne.²³

---

¹⁹ Nejvyšší soud, rozsudek ze dne 5.10.2016, sp. zn. 30 Cdo 5661/2015. Online. Nejvyšší soud, 2016. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/30-cdo-5661-2015.2> [cit.2024-29-02].

²⁰ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky (aktualizace ke dni 1. 7. 2018), interní materiál Policie České republiky.

²¹ HÝBNEROVÁ, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policíí*. Praha: Policejní prezidium ČR, 2022. ISBN 978-80-908139-3-9. S. 48

²² *ibid*, s. 49

²³ *ibid*, s. 13

V následující otázce je potřeba zodpovědět, zda bylo provedení PIT manévru potřebné. Podstatou je zamezení použití nadbytečné síly. Skutečnost, že je PIT manévr vhodným prostředkem ještě neznamena, že byl také tím žádoucím z pohledu použité síly.

V rámci tohoto hodnocení bývají prováděna hodnocení, zda neexistoval jiný způsob, jak výsledku, s menšími následky, dosáhnout. Důležitým pro toto porovnání bude následek, který byl provedením PIT manévru způsoben, tedy škoda na majetku a životě a zdraví.²⁴

Závěrečnou otázkou, kterou si Evropský soud pro lidská práva položí, zda byla závažnost zásahu a závažnost ospravedlňujících důvodů alespoň v rovnováze.

Autorce nejsou v současné době známy žádné rozsudky českých soudů či Evropského soudu pro lidská práva, který by se zabýval použitím či přiměřeností použití donucovacího prostředku násilného zastavení vozidla formou PIT manévru, neboť se v České republice nepoužívá dlouho a z evropského pohledu jsme snad jedinou zemí, kde je tento donucovací prostředek legislativně zakotven a také používán.

Evropský soud pro lidská práva se často zabýval rozsudky spojenými s nepřiměřeným použitím síly, přičemž jeho závěry korespondují s výkladem, resp. upravením zásady přiměřenosti v zákoně o policii.

Lze tedy předpokládat, že dodrží-li policista obecné a speciální požadavky spojené s použitím tohoto druhu donucovacího prostředku a především zásadu přiměřenosti, bude se z pohledu českých soudů i Evropského soudu pro lidská práva jednat o správné použití donucovacího prostředku.

---

²⁴ HÝBNEROVÁ, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policií*. Praha: Policejní prezidium ČR, 2022. ISBN 978-80-908139-3-9. S, 49 - 50

3 Oprávnění příslušníka Policie České republiky používat donucovací prostředky

Každý policista může v rámci služby, v některých případech i mimo ni, využívat veškerá oprávnění, která mu zákon o policii dává. Základem však je, že musejí být podmínky pro použití konkrétního oprávnění naplněny.

Policista, jakožto představitel státní moci, je oprávněn konat pouze takové úkony, které mu zákon dovoluje. Konkrétně je toto uvedeno v čl. 2 odst. 3²⁵ ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Není-li takové oprávnění policistovi svěřeno, nesmí jej využít. V takovém případě by se mohl dopustit až trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

V souvislosti s využíváním oprávnění hovoříme o tzv. úkonech, které upravuje ustanovení § 10 odst. 1 a odst. 5 zákona o policii. Provádí-li policista v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti činnosti, kterými v rámci svých pravomocí, toto ohrožení či porušení odstraňuje, jedná se o úkon. Pokud v takovém případě policista přímo vynucuje splnění právní povinnosti nebo přímo chrání dotčená práva za použití síly nebo hrozby použití síly, jedná se o zákrok. V případě zákroku má policista povinnost, aby ještě před jeho provedením vydal odpovídající výzvu uvozenou slovy „Jménem zákona!“.

V souvislosti s využíváním oprávnění také hovoříme o tzv. faktických pokynech, ovšem jen v případě, že nejde o činnost, při které policisté používají sílu či hrozbu jejího použití. Faktickým pokynem se tedy rozumí konkrétní činnost policisty, kterou něco přikazuje či zakazuje. Jedná se například o pokyn rukou, kterou policista přikazuje řidiči, aby objel určité místo (např. propadlý kanál) anebo zakazuje vstup do okolí místa, v němž došlo k protiprávnímu jednání. Faktický pokyn policista tedy může vydat ústně, pohybem, technickým prostředkem apod.²⁶

---

²⁵ „Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“

²⁶ MATES, Pavel, VAVERA, František, ŠKODA, Jindřich, SLABÝ, Antonín. *Veřejné sbory v České republice*. Praha: Leges, 2023, 408 s. ISBN 978-80-7502-650-7. S. 31-33

Lze dodat, že i ke konkrétnímu faktickému pokynu musí policista disponovat zákonným oprávněním.

Bezprostředním zásahem se rozumí bezodkladné opatření směřující k ochraně ohrožených či porušených práv, přičemž nemusí být spojen s použitím či pohrůzkou použití síly. Jde o autoritativní akt, který je ten, proti komu směřuje, povinen uposlechnout či strpět.²⁷

Využívání určitých oprávnění policistou je zpravidla bezprostředním zásahem. Za bezprostřední zásah však nemůžeme považovat např. předvolání k podání vysvětlení (nejde-li o podání vysvětlení v případě zvláště závažného zločinu, které předvolaný musí uposlechnout ihned). Co se týká PIT manévru, tak ten je příkladem právě bezprostředního zásahu.

Ten, proti komu faktický pokyn či bezprostřední zásah směřuje, není oprávněn s policistou diskutovat o tom, zda je např. policista kompetentní k vydání pokynu či zda je takový pokyn přiměřený, je povinen uposlechnout. Není tím však dotčeno jeho právo následně si stěžovat.

Policista je oprávněn použít jak donucovací prostředek, tak zbraň. Zbraň však není donucovacím prostředkem, je-li použita způsobem, k němuž byla primárně konstruována – tedy výstřelu proti osobě, zvířeti či předmětu. Je však možno použít zbraně k úderu, namíření na osobu či varovnému výstřelu. V takovém případě jde o použití donucovacího prostředku - § 52 písm. m) až o) zákona o policii.

3.1 Donucovací prostředky

V prvé řadě je třeba zdůraznit, že v souvislosti s oprávněním použití donucovacího prostředku půjde vždy o policistu a ačkoli zákon svěřuje jisté kompetence i zaměstnanci policie, použití donucovacího prostředku mezi ně nepatří.

Donucovací prostředky jsou taxativně stanovené činnosti či předměty, které je policista oprávněn použít v případě, že jsou splněny obecné či speciální

---

²⁷ MATES, Pavel, VAVERA, František, ŠKODA, Jindřich, SLABÝ, Antonín. *Veřejné sbory v České republice*. Praha: Leges, 2023, 408 s. ISBN 978-80-7502-650-7. S. 33

podmínky pro jejich použití. Podmínkou pro jejich legální použití je také volba vhodného donucovacího prostředku i přiměřenost jeho použití.

Donucovací prostředky se používají jak proti aktivnímu odporu, tak i proti pasivnímu odporu. Aktivním odporem rozumíme situaci, kdy se osoba (vůči níž bude následně zákrok proveden) brání, buď použitím síly či pohrůzkou použitím síly provedení úkonu policisty. Může se jednat jak o aktivní útok, tak o aktivní obranu. Za aktivní obranu můžeme považovat i pokus pachatele ujet s vozidlem. Tato situace tedy dává policistovi možnost použít donucovací prostředky, konkrétně tedy donucovací prostředek dle § 52 písm. f) zákona o policii zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla.²⁸

V návaznosti na zastavení vozidla lze poté využít i dalších donucovacích prostředky, například hrozbu namířenou střelnou zbraní podle § 52 písm. n) zákona o policii, hmaty a chvaty dle § 52 písm. a) zákona o policii či pouta dle § 52 písm. p) zákona o policii.

V případě pasivního odporu jde o absolutní pasivitu ze strany osoby, která má uposlechnout pokyny policisty. Zpravidla se bude jednat o situace, kdy osoba odmítá spolupracovat s policií.²⁹ Nejčastějším případem je odmítnutí opustit určitý prostor, přičemž se ale osoba aktivně nebrání. U pasivního odporu je kladen velký důraz na vhodnost použitého donucovacího prostředku i jeho přiměřenost použití. Některé donucovací prostředky je vyloučeno proti pasivnímu odporu použít.

Výčet všech donucovacích prostředků je uveden v ustanovení § 52 zákona o policii.

---

²⁸ ŠTEINBACH, Miroslav, ŠLESINGER, René, ZIMMERMANN, Miroslav, BÍLEK, Milan, HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6. S. 105

²⁹ *ibid*, s. 105

3.2 Povinnost absolvovat výcvik

Základní limitující podmínkou pro použití donucovacího prostředku a zbraně s ohledem na osobu, která jej může použít, je podmínka výcviku. V zákoně o policii je tato podmínka zakotvena v ustanovení § 51.³⁰

Zákon dále limituje toto oprávnění podmínkou výcviku, nicméně již neupravuje, jakým způsobem, jak intenzivně a zda opakovaně by takový výcvik měl být proveden či prováděn.

Formu a obsah výcviku stanoví policie, která je odpovědná za to, že jsou policistovi předány potřebné a aktuální informace týkající se jak příslušné legislativní úpravy, mechanismu použití, tak i příslušných konstrukčních vlastností.

Policista si tedy sám nemůže sjednat u nějakého jiného subjektu výcvik a poté se považovat za vycvičeného. Jiná situace však nastane, pokud si takový výcvik objedná policie sama – ta poté ručí za obsahovou správnost.

Policie vydává interní akty řízení, v rámci nichž upravuje či omezuje použití donucovacích prostředků a zbraně. Jednak určuje okruh osob, které mohou ten který donucovací prostředek použít a jednak určuje i okolnosti samotného použití. Tyto interní akty řízení mají povahu buď pokynu policejního prezidenta nebo metodického doporučení. Porušení takového pokynu či doporučení, byť vychází ze zákona o policii, však nezakládá odpovědnost za porušení zákona o policii.³¹

Policie má ve své výzbroji různé typy předmětů, které lze podřadit pod jeden druh donucovacího prostředku, což však automaticky neznamená, že musí být policista vycvičen v použití každého z nich. Není-li mechanismus jejich použití významně odlišný, postačí vycvičení pouze v rámci jednoho typu. Typickým příkladem je použití pout; policie v současné době využívá pouta kovová, plastová a látková,

---

³⁰ „Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.“ (§ 51 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.)

³¹ ŠTEINBACH, Miroslav, ŠLESINGER, René, ZIMMERMANN, Miroslav, BÍLEK, Milan, HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6. S. 103

ale výcvik je prováděn pouze na poutání kovovými pouty, byť je způsob použití ostatních druhů poněkud odlišný.

Naopak je tomu u zbraně, policista musí absolvovat výcvik na druh zbraně, který používá – ať již jde o zbraň osobního vyzbrojení (např. CZ 75D, Glock) nebo zbraně skupinového vyzbrojení (např. MP5, G35).

Skutečnost, že policista použije donucovací prostředek, aniž by byl vycvičen, však automaticky neznamená nelegální použití, byť policista svým jednáním zákon porušil.

Může tedy nastat situace, kterou by bylo možné podřadit pod okolnost vylučující protiprávnost, a policista by za toto porušení nebyl sankcionován. Jako příklad lze uvést následující situaci.

Hlídka policistů provádí zákrok proti pachateli, jen jeden z policistů je vyzbrojen taserem (a náležitě vycvičen). Druhý policista vycvičen není a taser tedy u sebe ani mít nemůže. Hlídka se pokusí pachatele zadržet, ale ten na ni zaútočí. Jednoho policistu udeří tyčí tak silně, že upadne a ztratí vědomí. Druhý policista je nezraněn a schopen pokračovat v zákroku; zvažuje, jaký donucovací prostředek, který má k dispozici, může použít. Muž je ozbrojen tyčí, kterou máchá a k policistovi se s výhružkami přibližuje.

Nepřipadá tedy v úvahu použití hmatů a chvatů, slzotvorný prostředek také ne a vzhledem k délce tyče nepřipadá v úvahu ani použití obušku. Policista může použít zbraň, neboť jsou dány důvody dle § 56 odst. 1 písm. a) ZPČR – použití zbraně v nutné obraně nebo v krajní nouzi. Policista se rozhodne, že raději než zbraň použije taser, i když pro jeho použití není vycvičen. Policista sice poruší ustanovení § 51 ZPČR, ale okolnosti, za kterých k porušení došlo, vylučují protiprávnost.

V případě PIT manévru se bude jednat o situaci, při níž bude například spolujezdec ve vozidle (velitel hlídky) absolventem předepsaného výcviku, bude tedy z pohledu § 51 ZPČR vycvičen, ale řidič, který provádí pronásledování vozidla, nikoli. Nastane-li situace vyžadující zastavit ujíždějící vozidlo, ale jediným

způsobem, jak toho docílit, bude provedení PIT manévru, řidič – policista, ačkoli nebyl vycvičen, zákrok provede.

Z pohledu zákona, resp. použití donucovacího prostředku byly splněny obecné i speciální podmínky pro použití donucovacího prostředku zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla dle § 52 písm. f) ZPČR. Zákonná podmínka spočívající ve splnění povinnosti být vycvičen samozřejmě naplněna nebude. Jednání policisty však můžeme, s ohledem na okolnosti, za kterých k porušení zákona došlo, podřadit pod okolnosti vylučující protiprávnost.

3.3 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

Obecné podmínky, které upravují použití všech donucovacích prostředků, jsou uvedeny v ustanovení § 53 zákona o policii. Nejsou-li naplněny všechny podmínky vyžadované tímto ustanovením, není policista oprávněn donucovací prostředek použít. Pokud by jej použil, jednalo by se o exces a policista by pak nesl odpovědnost jak za samotné použití, tak za veškeré následky, které způsobí.

Základní podmínkou, resp. účelem použití donucovacího prostředku je, že policista chrání bezpečnost svou nebo jiné osoby, nebo majetek nebo jejím použitím chrání veřejný pořádek. Zákon tedy vyjmenovává statky, k jejichž ochraně je použití donucovacího prostředku přípustné. Nestačí však pouze obava, že jsou tyto hodnoty protiprávním jednáním ohrožené, ale k ohrožení či napadení těchto hodnot musí skutečně dojít.

Existuje však výjimka z tohoto pravidla, a to je ustanovení § 54 zákona o policii, které je vůči ustanovení § 53 speciálním. Jde-li o použití pout či prostředků k zamezení prostorové orientace v případech taxativně stanovených zákonem, stačí „pouhá“ důvodná obava, že dojde k ohrožení vyjmenovaných hodnot.

Další podmínkou je, aby policista osobu, vůči níž by měl být donucovací prostředek použit, vyzval, aby upustila od svého protiprávního jednání s výstrahou, že pokud tak neučiní, bude proti ní použit donucovací prostředek.

Výzva musí být srozumitelná a jednoznačná, aby bylo zřejmé, co policista po osobě požaduje, zda se má nějakého jednání zdržet, něco strpět nebo něco konat.

Před použitím donucovacího prostředku postačí jedna výzva, není potřeba ji opakovat. Osoba, vůči které výzva směřuje, ani žádná jiná, není oprávněna výzvu zpochybňovat, je její povinností pokynu policisty uposlechnout. Není však dotčeno její právo si následně na postup policisty stěžovat.

Zákon také pamatuje na situace, kdy taková výzva není možná, a to například s ohledem na vyhrocenou situaci, kdy by policista již nestihl odříkat všechny zákonem stanovené formule – zákrok nesnese odkladu, neboť je ohrožen život nebo zdraví osoby - § 53 odst. 2 ZPČR.³²

V případě ujíždějícího řidiče, který je pronásledován služebním dopravním prostředkem vybaveným výstražným zvukovým a rozhlasovým zařízením (tzv. VRZ) by připadala v úvahu výzva s výstrahou podaná jeho prostřednictvím, ale vzhledem k tomu, že je dost nepravděpodobné, že by řidič takovou výzvu slyšel, nepoužije se. V takovém případě by byl proveden PIT manévr bez předchozí výzvy.

Policista má také povinnost zvažovat, jaký druh donucovacího prostředku použije, neboť ustanovení § 53 odst. 3 a odst. 5 ZPČR obsahuje zdůrazněnou podmínku přiměřenosti. Policista musí zvolit takový donucovací prostředek, který umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a současně je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, vůči níž zakročuje a současně také dbá na to, aby osobě nezpůsobil újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

---

³² *Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.“ (§ 53 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky)*

Poslední podmínka obsahující slovo „zřejmě“ připouští způsobení újmy, tato ale nesmí být ani z laického pohledu nepřiměřená.³³

Zákon o policii však nestanoví, který donucovací prostředek je mírnější a který je důraznější, tedy ani pořadí donucovacího prostředku ve výčtu ustanovení § 52 ZPČR. Vše tedy závisí pouze na uvážení policisty a zejména způsobu a intenzitě, jak ten který donucovací prostředek použije.

Lze však logicky dovodit, že použití pout, ačkoli jsou uvedena jako předposlední z donucovacích prostředků (písm. p), jsou mírnější než zásahová výbuška nacházející se ve výčtu před pouty (písm. l).

Velký vliv, jak již bylo uvedeno, má na použití i intenzita. Použitím donucovacího prostředku obušek a jiný úderný prostředek (písm. b) lze způsobit vážnější až fatální následky oproti úderu střelnou zbraní (písm. m).

Policista se musí řídit nejen zákonným ustanovením, tedy zda jsou splněny podmínky pro použití donucovacího prostředku (a kterého), ale také logickým uvažováním a zdravým rozumem posoudit volbu, způsob použití, intenzitu použití donucovacího prostředku.

Speciální podmínku v tomto obecném ustanovení stanoví zákon pouze pro použití elektrického donucovacího prostředku, neboť tento lze použít pouze tehdy, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné - § 53 odst. 4 ZPČR.³⁴

Zákonodárce uznal za potřebné zdůraznit specifika elektrického donucovacího prostředku oproti všem ostatním a stanovit policistovi povinnost zvážit, zda by bylo možno splnit účel i jiným donucovacím prostředkem. A teprve poté, co situaci vyhodnotí tak, že jiná možnost není realizovatelná, přikročí k jeho použití.

Policista při použití elektrického donucovacího prostředku, například proti obušce, nemůže ovlivňovat intenzitu použití, v tomto případě výboje, ale pouze délku

---

³³ ŠTEINBACH, Miroslav, ŠLESINGER, René, ZIMMERMANN, Miroslav, BÍLEK, Milan, HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6. S.117 – 118

³⁴ „Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.“ (§ 51 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky)

kontaktu či místo použití. Policie České republiky nemá tzv. paralyzéry ve standardní výzbroji policistů.

Jako na donucovací prostředek, jehož použití je potřeba legislativně upravit více než jiné, zákonodárce nahlíží i na použití donucovacího prostředku zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla dle § 52 písm. f) ZPČR

3.4 Donucovací prostředek dle § 52 písm. f) ZPČR

Ustanovení § 52 písm. f) zákona o policii určuje jako jeden z donucovacích prostředků zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla.

Zákonodárce dává tímto ustanovením policii možnost použít i jiný, nevyjmenovaný, prostředek, kterým může vozidlo násilně zastavit nebo mu zabránit v odjezdu.

Násilné zastavení vozidla je tedy postup, při kterém dochází k zastavení vozidla proti vůli řidiče, a to za použití síly nebo technických prostředků.

Zastavovací pás je technické zařízení, které je vybavené ostrými hroty způsobilými propíchnout pneumatiky jedoucího vozidla. Policista zastavovací pás umísťuje do jízdní dráhy vozidla, které má být zastaveno (a po projetí je připraven jej okamžitě odstranit, aby mohla projet pronásledující vozidla). Únikem vzduchu z pneumatik je zajištěno zastavení vozidla na krátkém úseku či alespoň jeho významné zpomalení.

Donucovací prostředek zahrazení cesty vozidlem policista používá tak, že jiným vozidlem zahradí cestu ujíždějícímu vozidlu. Policisté pro zahrazení používají zpravidla služební vozidla, ale zákon nevyklučuje ani použití jakýchkoli jiných (civilních) vozidel. Při použití vozidla k zahrazení cesty je důležité, aby se ve vozidle nenacházely žádné osoby, zvířata nebo látky, které by mohly nárazem vybuchnout či zahořet.

Jiným prostředkem k násilnému zastavení vozidla může být cokoli, co přinutí řidiče zastavit, například PIT manévr. Vždy však musejí být splněny podmínky dle § 53 a § 55 ZPČR.

Zabránění odjezdu vozidla je postup, při kterém je vozidlu znemožněno odjetí z místa, kde je vozidlo zastaveno, za použití síly nebo technických prostředků, případně jejich kombinací.

Rozhoduje-li se policista, že za použití násilí zastaví ujíždějící vozidlo, nedává mu zákon o policii mnoho možností, jak toto učinit. Zcela jistě začne vybírat adekvátní donucovací prostředek, což je buď násilné zastavení vozidla či varovný výstřel. Varovný výstřel je vhodné použít, za splnění podmínek stanovených zákonem, v případě ujíždějícího jednostopého nemotorového vozidla, neboť pouze v tomto případě je zřejmé, že řidič výstřel uslyší. U motorového jednostopého vozidla toto nebude připadat v úvahu u silnějších strojů, neboť šance, že řidič výstřel uslyší je velice nízká. U dvoustopých motorových vozidel je šance takřka nulová.

Další alternativou je použití zbraně, a to dle § 56 odst. 1 písm. f) ZPČR, neboť policista je oprávněn použít zbraň, nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví.

3.5 Specifické podmínky použití dle § 55 ZPČR

Donucovací prostředek dle § 52 písm. f) zákona o policii, na rozdíl od ostatních, a priori nepůsobí přímo proti osobě, ale proti věci, konkrétně dopravnímu prostředku, který pachatel protiprávního jednání používá.

Zákon ve svém ustanovení § 55 tedy stanoví další podmínky, které musejí být splněny, aby bylo použití legální.

Předmětné ustanovení rozlišuje dva způsoby použití, a to násilné zastavení a zabránění odjezdu. Primární rozdíl je v tom, že násilné zastavení vozidla lze použít pouze proti jedoucímu vozidlu, u zabránění odjezdu je tomu naopak.

Pro možnost využití násilného zastavení je vyžadováno, aby existovala předchozí výzva k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu, tedy podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), na kterou řidič vozidlo nezastaví.

Výzva k zastavení vozidla, ve smyslu § 79 zákona o silničním provozu³⁵, je prováděna příslušníkem policie ve stejnokroji, a dává se vztyčenou paží nebo zastavovacím terčem a za snížené viditelnosti červeným světlem, pohybujícím se v horním půlkruhu. Z jedoucího vozidla se vozidlo zastavuje kýváním paže nahoru a dolů nebo vysunutým zastavovacím terčem, nebo rozsvícením nápisu „STOP“. Pokyn nápisem „STOP“ se musí dávat ze směru jízdy zastavovaného vozidla, a to zepředu nebo zezadu.

Znamení k zastavení vozidla se musí dávat včas a zřetelně s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích tak, aby řidič mohl bezpečně zastavit vozidlo, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

Komparací ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) ZPČR: „k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu vozidlo nezastaví“ a ustanovení § 56 odst. 1 písm. f) ZPČR „nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví“ je zřejmé, že kromě podmínek pro použití donucovacího prostředku a zbraně, je rozdíl ve výzvě, která má být opakovaná, mají-li být splněny podmínky pro použití zbraně a ohrožení života nebo zdraví osob musí být vážné.

Způsob provedení výzvy k zastavení vozidla je totožný v obou případech a stanoví ji, jak je uvedeno výše, zákon o silničním provozu.

Lze tedy uzavřít, že v případě ujíždějícího vozidla, jehož jízda vážně ohrožuje život nebo zdraví osob má policista jako alternativu k použití zbraně toliko použití

---

³⁵ zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361> [cit.2024-8-02].

donucovacího prostředku dle § 52 písm. f) ZPČR, tedy násilné zastavení vozidla zastavovacím pásem, zahrazením cesty vozidlem či jiným násilným prostředkem.

4 Násilné zastavení vozidla

Donucovací prostředek spočívající v násilném zastavení vozidla a rozdíly v mechanismu jeho použití, jakož i zpracování dokumentace a v neposlední řadě výcvik policistů jsou stěžejním tématem diplomové práce.

4.1 Způsoby násilného zastavení vozidla a rozdíly v mechanismu použití

Jak již bylo uvedeno výše, k násilnému zastavení vozidla může dojít pouze tehdy, pokud je vozidlo v pohybu. Zákon povoluje použití zastavovacího pásu, vozidla nebo jiného prostředku, který však blíže nespecifikuje.

Použití zastavovacího pásu způsobí kontrolovaný únik vzduchu a s tím spojené postupné snížení rychlosti a kontrolovatelnosti jízdy.

Zahrazení cesty vozidlem, tzv. zátaras, je postup, kterým za použití vozidla nebo vozidel dojde k zastavení vozidla nebo omezení průjezdnosti komunikace. Jako vozidlo k zahrazení lze použít jakékoli vozidlo, a to včetně vozidel nákladních nebo speciálních, služebních i civilních. Dopravní prostředek, který slouží k hromadné přepravě osob (autobus) je možné použít také, ale nesmějí se v něm nacházet přepravované osoby.

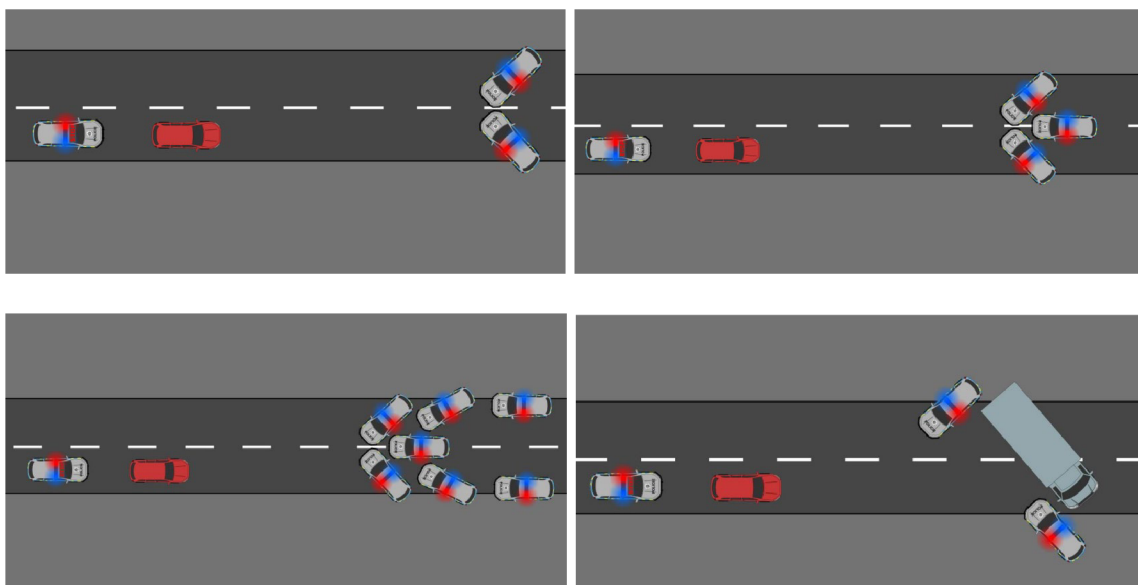
K zahrazení cesty se nesmí použít vozidlo, které přepravuje nebezpečné látky, tedy vozidlo, které je v režimu ADR. Zapovězeno je také použití vozidel osob, které požívají výsad a imunit podle mezinárodního práva.

Při zahrazení cesty vozidlem je optimální, aby v místě, kde je předpokládán střet vozidel byl situován motor. V případě nárazu tak dojde k velké absorpci kinetické energie. Optimální je, pokud je zahrazení cesty prováděno více vozidly, případně v kombinaci se zastavovacím pásem. Z taktického hlediska je vhodné, aby byl

donucovací prostředek použit v místech, které jsou pro přijíždějící řidiče viditelné na větší vzdálenost, aby mohli včas a bezpečně zastavit vozidlo.³⁶

Pro policisty je velmi důležitým metodickým materiálem příručka³⁷, která obsahuje i obrázky doporučeného postavení vozidel pro efektivní provedení donucovacího prostředku zahrazení cesty vozidlem.

Postavení služebních dopravních prostředků (osobních motorových vozidel) či nákladního vozidla při provádění násilného zastavení demonstrují následující obrázky.³⁸

Zdroj: Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky.

Policejní sbory ve světě experimentují s dalšími způsoby, jak rychle a bezpečně vozidlo zastavit, a to například použitím sítí vůči kolu vozidla³⁹ nebo za využití elektromagnetických impulzů, které „uškvaří“ elektroniku ve vozidle.

³⁶ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál. S. 21 – 22

³⁷ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál.

³⁸ ibid S. 22 - 24

³⁹ např. <https://www.eurolamp.cz/x-net-zastavovaci-sit-3t>

V minulých dnech oznámily vysoké školy ČVUT a VUT, že vyvinuly unikátní systém, které neinvazivně a bezpečně zastaví vozidlo. Policista za pomoci aplikace vypne přívod paliva, čímž přinutí vozidlo zastavit, aniž by došlo k destrukci vozidla. Aplikace bude určena výhradně pro bezpečnostní sbory.⁴⁰

4.2 Srovnání použití donucovacího prostředku dle § 52 písm. f) a písm. g) ZPČR

Při zavádění donucovacího prostředku PIT se objevily úvahy, zda se nejedná o donucovací prostředek vytlačování vozidlem, neboť způsobem provedení a zejména následkem by se o vytlačení jednat mohlo.

Vytlačování vozidlem dle ustanovení § 52 písm. f) však patří do skupiny tří donucovacích prostředků, které mají obdobný způsob použití, jak vyplývá již z jejich názvu. Jedná se o vytlačování vozidlem, vytlačování koněm (§ 52 písm. i) ZPČR) a vytlačování štítem (§ 52 písm. h) ZPČR).

Podstatou donucovacího prostředku vytlačování vozidlem je vytváření pozvolného tlaku na skupinu osob za účelem donucení k opuštění určitého prostoru nebo k rozptýlení většího počtu osob. K použití dojde zpravidla poté, co nebylo uposlechnuto výzvy k opuštění prostoru nebo obnovení veřejného pořádku.⁴¹

Pro dodržení principu přiměřenosti je použití vytlačování vozidlem možné především, jde-li o zákrok proti větší skupině osob zpravidla vyšším počtem pomalu jedoucích vozidel. Je také nezbytné umožnit osobám, vůči kterým zákrok směřuje, i těm nezúčastněným, opustit prostor, aby především nedošlo ke zranění osob, které před vozidly ustupují, jsou jimi vytlačovány.⁴²

---

⁴⁰ DVOŘÁK, František. *České univerzity vyvinuly pro policii systém, kterým zastaví auto na dálku*. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/auto/zpravodajstvi/cvut-vut-univerzita-policie-v2x-devcentralizovana-komunikace-zastaveni-ujizdejici-auto-manevr.A240214_213729_automoto_fdv? [cit. 10. 1. 2024].

⁴¹ ŠTEINBACH, Miroslav, ŠLESINGER, René, ZIMMERMANN, Miroslav, BÍLEK, Milan, HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6. S. 110 - 111

⁴² Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky (aktualizace ke dni 1. 7. 2018), interní materiál Policie České republiky. S. 22

Pokud by byl PIT manévr podřazen pod donucovací prostředek vytlačování vozidlem, neexistovala by pro tento způsob použití další podmínka stanovená § 55 ZPČR a tedy ani zdůrazněná podmínka přiměřenosti. Tímto posouzením je zřejmé, že se o vytlačování vozidlem jednat nemůže.

4.3 PIT manévr

Termín PIT, Pursuit Intervention Technique, Precision Immobilization Technique) nebo také TVI (Tactical Vehicle Intervention) je donucovacím prostředkem, který příslušníci Policie České republiky začali využívat v roce 2020.

K oficiálně prvnímu použití PIT manévru došlo v červenci 2020 na Domažlicku, u obce Folmava. Policisté si při běžné silniční kontrole všimli vozidla Citroen C3, který ujížděl vysokou rychlostí, jehož řidiče policisté osobně znali. Věděli, že má zadržený řidičský průkaz pro řízení pod vlivem drog. Policisté se jej snažili zastavit, ale řidič začal ujíždět směrem k německým hranicím. Policisté se obávali o život a zdraví osob, které se pohybovaly v předpokládaném směru jízdy, a proto se u Folmavy rozhodli provést násilné zastavení vozidla, a to PIT manévrem.⁴³

Z vozidla je patrné, že PIT manévr byl proveden v rychlosti vyšší než je rychlost doporučená metodickým pokynem a policisté určitě nebyli pro použití donucovacího prostředku vycvičeni, neboť v té době žádný výcvik neexistoval, nicméně tento případ je možno podřadit pod okolnosti vylučující protiprávnost, a to za předpokladu, že skutečně hrozilo nebezpečí způsobení zranění či smrti nezúčastněných osob.⁴⁴

Jedná se o donucovací prostředek, který kromě České republiky v Evropě dosud nikdo nevyužívá a je proto objektem zájmu okolních bezpečnostních sborů.

---

⁴³ zb. *Zběsilá honička na Domažlicku: Piráta silnic zastavili policisté nárazem v plné rychlosti*. Online. Blesk.cz, 2020. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-plzen/650017/zbesila-honicka-na-domazlicku-pirata-silnic-zastavili-policiste-narazem-v-plne-rychlosti.html> [cit.2024-25-02].

rv. *Drogový dealer a pirát silnic ujížděl policii: Zásoboval prostitutky, je ve vazbě*. Online. Blesk.cz, 2020. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-plzen/661490/drogovy-dealer-a-pirat-silnic-ujizdel-policii-zasoboval-prostitutky-je-ve-vazbe.html> [cit.2024-25-02].

⁴⁴ Policie ČR. *Pronásledování vozidla*. Online. Youtube.cz, 2020. Dostupné z: <https://youtu.be/rH2kKL0d630> [cit.2024-25-02].

Velmi využívaným donucovacím prostředkem je PIT ve Spojených státech amerických.

Zásadním okamžikem pro zavedení PIT manévru v České republice byl soudní proces, ve kterém Městský soud v Praze dne 10. 10. 2018 osvobodil policistu, který v roce 2017 služebním autem zatarasil cestu ujíždějícímu motorkáři. Muž na motorce havaroval a utrpěl vážná zranění. Soudce rozhodl, že se policista nedopustil trestného činu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti.⁴⁵

Podle tehdejšího vyjádření soudce by bylo vhodné, aby se ministerstvo vnitra či policie více věnovali problematice takových zásahů a školení policistů. *„Zarazilo mě, když jsem se dotazoval na proškolení v takových situacích, jak byli svědci váhaví a jakým způsobem, až skoro marně, lovili z paměti situace, kdy to nacvičovali,“* uvedl soudce v odůvodnění rozsudku. Dodal ale, že právě obžalovaný proškolen byl, o čemž svědčí i listinné důkazy.⁴⁶

„Příprava a výcvik policistů by měl být aktuální a reagovat na to, co se skutečně děje. Sami říkají, že pachatelé čím dál tím častěji ujíždějí, musí je pronásledovat,“ doplnil s tím, že k použití zastavovacích pásů pro auta existuje rozsáhlá metodika. Nicméně zastavovací pásy, ale nelze použít proti motocyklu.⁴⁷

Po vyhlášení osvobozujícího rozsudku však policie nerezignovala uspokojena výsledkem, ale začala diskutovat o tom, jak obdobné situace řešit.

Inspirací se stal PIT manévr a Spojené státy americké, kde byl tamními policisty využíván, a s ním spojená i nutnost technických úprav služebních dopravních prostředků. Vozidla měla být vybavena bezpečnostními rámy pro použití PIT manévru, které jednak chránily hlídku policistů ve vozidle a jednak umožňovaly provedení PIT manévru bez výraznějšího poškození.

Útvar policejního vzdělávání služební přípravy (dále jen „ÚPVSP“) zabezpečil možnost absolvování výcvikového kurzu, který proběhl v listopadu roku 2019

---

⁴⁵ ČTK. Soud zprostil viny policistu souzeného za to, že zahradil cestu ujíždějícímu motorkáři. Podporovaly ho desítky kolegů. Hospodářské noviny, 2018. Online. Dostupné z: [cit. 10. 1. 2024].

⁴⁶ ibid

⁴⁷ ibid

ve státě Michigan. Tohoto kurzu se zúčastnili metodik ÚPVSP a dva policisté z pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

Tato tříčlenná skupina policistů absolvovala výcvikový kurz a získala v USA veškeré potřebné metodické podklady k realizaci vzdělávacího programu na výcvik PIT manévru v rámci Policie České republiky.

Po návratu do České republiky byl ve spolupráci s firmou Škoda Auto, a.s., vyvíjen a testován policejní rám a souběžně byly činěny přípravy pro vytvoření metodiky použití policejního rámu, PIT manévru a výcviku policistů.

4.3.1 Mechanismus použití (technické provedení)

Základním principem použití PIT manévru je působit silou na pronásledované vozidlo tak, aby *„řidič při rotaci vozidla ztratil kontrolu nad řízením vozidla a tím zároveň došlo ke snížení rychlosti a následnému zastavení“*⁴⁸.

Provedení musí být precizní, místo, rychlost i okamžik použití musí být pečlivě zváženy. Provedení PIT manévru vyžaduje maximální koncentraci, sebekontrolu a velmi dobré řidičské schopnosti.

Mechanismus provedení je následující. Policista se s vozidlem k pronásledovanému vozidlu pomalu přiblíží, není rozhodné, zda zleva či zprava, srovná rychlost a boční část policejního rámu kolmo zatlačí na boční část pronásledovaného vozidla, a to v místech mezi zadní nápravou a nárazníkem vozidla. Pronásledované vozidlo se zatlačením dostane do rotace.⁴⁹

Je nezbytné, aby policista provedl manévr natolik jemně, aby nedošlo k nárazu, ale pouze k zatlačení. Dojde-li k silnějšímu nárazu, zpravidla dojde k velkému vychýlení obou vozidel, jak pronásledovaného, tak služebního, v jehož důsledku se může vozidlo (vozidla) stát neovladatelným.

---

⁴⁸ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál. S. 25

⁴⁹ ibid S. 25

Po provedení PIT manévru policista musí své vozidlo co nejvíce zpomalit, vyrovnat a především se vyhnout střetu s rotujícím pronásledovaným vozidlem.

Zdroj: <https://auto-mania.cz/policiste-nam-v-praxi-ukazali-jak-funguje-pit-manevr-uz-jej-v-praxi-pouzili-skoro-ve-40-pripadech/#jp-carousel-429283>

Jak již bylo výše uvedeno, byl, za účelem minimalizování rizika poškození služebního vozidla, nedílnou součástí zavádění tohoto donucovacího prostředku vývoj tzv. policejního rámu.

Policejní rám je pojem sui generis, který označuje především technickou specifikaci prostředku i jeho použití a je respektován jak ministerstvem vnitra, tak ministerstvem dopravy.

Mezi laickou veřejností se po prvních použití objevovaly diskuse o tom, že policejní rám není homologován a že jej police používá v rozporu se zákonem. Vývoj a zkoušky prováděl přímo výrobce vozidel Škoda Auto, a.s., pro konkrétní typ vozidla – Škoda Octavia a homologace byla po ověření funkčnosti a bezpečnosti udělena.

V říjnu 2023 převzali zástupci Policie České republiky prvních padesát vozidel Škoda Kodiaq, které byly opatřeny policejním rámem, dosud totiž byly osazeny policejním rámem pouze vozy Škoda Octavia.⁵⁰

Policejní rám je zařízení či technický prostředek, který je připevněn před přední nárazník služebního vozidla Škoda Octavia a jeho účelem je ochrana služebního vozidla při manévrech spojených s použitím služebního vozidla zejména jako donucovacího prostředku.

Policejní rám kryje přední část služebního vozidla, a to včetně bočních stran přední části vozidla, neboť i tyto části jsou důležité pro kontakt s vozidlem, proti kterému je rám použit. Hmotnost rámu je 16 kg, a to včetně výztuhy a obsahuje konstrukční prvky, které absorbují kinetickou energii vzniknuvší při nárazu.⁵¹

K provedení PIT manévru se doporučuje použití služebního dopravního prostředku policie, který je vybaven policejním rámem. Policejní rám jednak ochrání služební vozidlo a jednak zvýší bezpečnost provedení PIT manévru.

Nicméně je nezbytné mít stále na paměti, že policejní rám není dalším bezpečnostním prvkem, který ochrání posádku vozidla před nebezpečím spojeným s případnou havárií vozidla. Ochrání je pouze při přitlačení (až nárazu) služebního vozidla s vozidlem ujíždějícím, případně v okamžiku nárazu do pevné překážky, neboť je součástí tzv. deformační zóny.

---

⁵⁰ SRP, P. *Policisté nám v praxi ukázali, jak funguje PIT manévr. Už jej reálně použili skoro ve 40 případech.* Online. Auto-mania.cz, 2023. Dostupné z: <https://auto-mania.cz/policiste-nam-v-praxi-ukazali-jak-funguje-pit-manevr-uz-jej-v-praxi-pouzili-skoro-ve-40-pripadech/> [cit.2024-20-02].

⁵¹ Mališ, D., 2023. *Služební vozidlo – Násilné zastavení vozidla.* Praha. Bakalářská práce. Policejní akademie ČR v Praze, Fakulta bezpečnostně právní. Vedoucí práce pplk. Mgr. Tomáš Novotný. S. 19 – 22

zdroj: <https://www.auto.cz/galerie/jak-spravne-vypada-pit-manevr-policie-to-ukazuje-na-animaci-150967/166360/jak-spravne-vypada-pit-manevr-policie-to-ukazuje-na-animaci?foto=12>

4.3.2 Podmínky pro použití PIT manévru a související rizika

Použití PIT manévru má svá pravidla, která je nezbytné dodržet, aby byla v co možná nejvyšší míře zachována bezpečnost zakročujících policistů i ostatních osob.

Technika provedení PIT manévru vyžaduje výborné řidičské dovednosti a precizní provedení, čehož lze dosáhnout pouze výcvikem a respektováním stanovených podmínek.

Základní podmínky, jejichž splnění je nezbytné pro úspěšné provedení PIT manévru, lze označit rychlost, hmotnost vozidel, způsob a místo realizace.

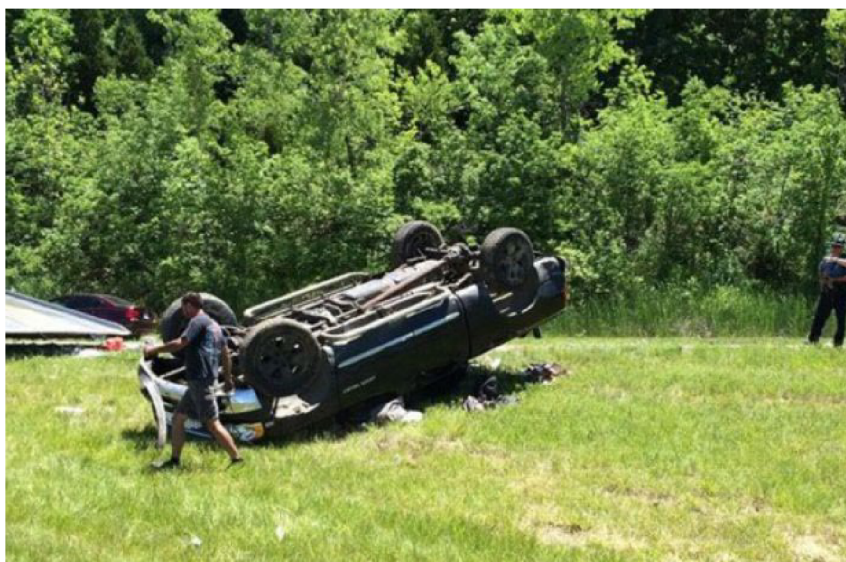
Technika PIT manévru je použitelná pouze na vozidla obdobných hmotností a není proveditelná vůči vozidlům, jejichž hmotnost přesahuje 3,5 tuny, tedy vůči dodávkám a nákladním vozidlům. Platí však, že čím je vozidlo vybavené policejním rámem těžší, tím je provedení PIT manévru snazší – vozidlo je stabilnější.

V souvislosti s použitím PIT manévru vyvstává i otázka, zda je možné jeho provedení i vůči jednostranným vozidlům. S ohledem na nízkou ochranu pronásledovaného řidiče (chybějící kapotáž) se použití nedoporučuje. Lze si však představit situaci, která bude natolik výjimečná, že použití PIT manévru bude

odůvodnitelné. Splnění podmínky přiměřenosti bude v tomto případě obzvláště pečlivě přezkoumáno.

Další důležitou podmínkou je provedení PIT manévru při správně zvolené rychlosti. Optimální rychlost je 60 km/h, provádění PIT ve vyšších rychlostech se nedoporučuje. Zatlačením se vozidlo pronásledované dostává do rotace a kinetická energie působí i na vozidlo služební. Při rychlostech do 60 km/h je pravděpodobné, že se pronásledované vozidlo otočí o cca 180° horizontálně.⁵²

Čím vyšší je rychlost, tím větší je nebezpečí, že řidič vozidla nezvládne vozidlo vyrovnat a ztratí nad ním kontrolu. Při špatně provedeném PIT není výjimkou převrácení vozidla a jeho rotace přes střechu.

53

Zdroj: Policista použil PIT manévr při 175 km/h. Prchajícího řidiče to stálo život. Celé video 20 minutové honičky. <https://www.autozive.cz/pit-manevr-prchajici-ridic-zemrel/>

---

⁵² Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál. S. 25 – 27

⁵³ ŠIMUNEK, M. *Policista použil PIT manévr při 175 km/h. Prchajícího řidiče to stálo život. Celé video 20 minutové honičky.* Online. Dostupné z: <https://www.autozive.cz/pit-manevr-prchajici-ridic-zemrel/> [cit.2024-25-02].

Provedení PIT manévru při vyšších rychlostech je akceptovatelné pouze v krajním případě, kdy zákrok nesnese odkladu a jsou v ohrožení životy a zdraví osob. Policista musí zvážit všechny možné následky plynoucí z provedení zákroku jak pro osádku služebního vozidla, tak pro osádku vozidla pronásledovaného.

Místo použití je významné nejen z hlediska provedení PIT, ale i z hlediska místa konečného postavení vozidel. Za optimální je považován rovný a přehledný úsek, bez prudkého klesání či stoupání. Nedoporučuje se provedení v blízkosti přemostění, tunelů či podjezdů. Taktéž nejsou vhodná místa, kde jsou zvýšené tramvajové pásy, zastávky MHD, úzké komunikace či pohyb chodců.⁵⁴

Dalšími aspekty významnými pro přiměřené použití PIT manévru jsou i povětrnostní podmínky, zejména sjízdnost komunikace, a přítomnost nezúčastněných osob v pronásledovaném vozidle.⁵⁵

Je tedy třeba mít na paměti, že posuzování, zda bylo použití adekvátní, bude vždy individuální a ačkoli nebyly doslovně splněny podmínky stanovené metodickým předpisem⁵⁶, zejména co do rychlosti vozidel, může se jednat, i v případě fatálního následku, o oprávněné a přiměřené použití donucovacího prostředku, neboť okolnosti, za kterých byl proveden toto ospravedlňují.

Provedením PIT manévru, tedy po přitlačení policejního rámu na pronásledované vozidlo, se může stát i služební vozidlo těžko ovladatelným, neboť se zpravidla dostane do smyku. Velmi dobré řidičské schopnosti jsou nezbytnou podmínkou pro eliminaci rizika.

Samotný PIT manévr, byť správně provedený, však ještě neznamená ukončení pronásledování. Řidič pronásledovaného vozidla může své vozidlo vyrovnat a pokračovat v ujíždění. Není tedy vyloučené, že je policisty prováděn PIT manévr opakovaně.

---

⁵⁴ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál. S. 25 – 26

⁵⁵ *ibid.*, s. 26 – 27

⁵⁶ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál.

Standardně se v případech pronásledování vozidla kombinují vícero způsobů násilného zastavení vozidla. Kromě PIT manévru anebo jeho součástí je i použití zastavovacího pásu nebo zahrazení cesty vozidlem, ať již z důvodu ukončení pronásledování anebo zabránění odjezdu vozidla po násilném zastavení.

Pro doplnění je třeba na tomto místě uvést, že provedením PIT manévru zákrok nekončí, je pouze jednou z jeho částí. Po zastavení vozidla je nezbytné provést zákrok vůči řidiči, případně osádce vozidla. Zpravidla dochází k použití donucovacího prostředku hrozba namířenou střelnou zbraní, hmaty a chvaty, zakončené přiložením pout, čímž dochází k omezení osobní svobody dle příslušného zákona (zákona o policii či trestního řádu).

4.3.3 Dokumentace

Ustanovení § 109 odst. 1 ZPČR ukládá policistům obecnou povinnost zpracovat úřední záznam, který obsahuje čas, důvod, průběh a okolnosti úkonu. Jedná se o dokument, který oficiálně zachytí nejdůležitější informace o úkonu.

Povinnost zpracování dokumentace o použití donucovacího prostředku je zdůrazněna ustanovením § 57 odst. 2 ZPČR, v němž je uvedeno, že policista je povinen zákrok, při kterém došlo k použití donucovacího prostředku nebo zbraně, bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití.

Podstatou zpracování úředního záznamu je jednak zachycení průběhu události, ale i okolností, pro které k použití donucovacího prostředku došlo a v neposlední řadě i následky, které byly donucovacím prostředkem způsobeny.

Úřední záznam je nepostradatelný pro nadřízeného policisty, který je povinen na základě jeho obsahu vyhodnotit, zda byl zákrok oprávněný a přiměřený. Obsah úředního záznamu může být přezkoumáván kontrolními orgány policie, státním zastupitelstvím či Generální inspekci bezpečnostních sborů.

Je tedy v nejvyšším zájmu policisty, aby byl úřední záznam zpracován kvalitně, a to i s popisem okolností a úvahami, které ho vedly k použití donucovacího prostředku.

Policie vytvořila v rámci elektronického systému formulář pro použití donucovacího prostředku, který policistovi pomáhá s formálními náležitostmi. Pro každý druh donucovacího prostředku byl vytvořen formulář samostatný.

4.3.4 Donucovací prostředek vs. dopravní nehoda

Nejen v souvislosti se zavedením PIT manévru byly diskutovány otázky spojené s tím, jak řešit poškození vozidel.

Někdy se na poškození vozidel v souvislosti s použitím donucovacího prostředku nahlíží jako na dopravní nehodu, jindy nikoli. Významná otázka to je i v souvislosti se způsobenou škodou na zdraví.

Bylo-li by na použití PIT manévru nahlíženo jako na dopravní nehodu, stal by se viníkem této události jednoznačně policista, který úmyslně naboural do jiného dopravního prostředku a způsobil škodu na cizím majetku, případně na zdraví.⁵⁷

V diplomové práci již byl nastíněn případ, kdy byl policista trestně stíhán pro ublížení na zdraví způsobené dopravní nehodou, ačkoli se jednalo o použití donucovacího prostředku.

Policista zatarasil svým služebním vozidlem výjezd z tunelu a ujíždějící motocyklista nestihl zastavit a pádem na vozovku si způsobil vážná zranění. Policista byl obvinění zproštěn až v rámci hlavního líčení, kdy soud konstatoval, že policista jen dělal svoji práci.⁵⁸

Interní akt řízení, konkrétně čl. 34 pokynu č. 1 ředitele ředitelství služby dopravní policie PP ČR ze dne 7. ledna 2020, kterým se upravuje činnost při šetření silničních dopravních nehod, stanoví, že dojde-li v silničním provozu k události, při které vznikne škoda v souvislosti s použitím donucovacího prostředku,

---

⁵⁷ § 47 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361> [cit.2024-25-02].

⁵⁸ např. <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-krimi/569925/drsne-zabery-z-honicky-takhle-policista-zatarasil-cestu-ujizdejcimu-motorkari-podle-soudu-udelal-dobre.html>
<https://www.novinky.cz/clanek/krimi-nemel-sanci-rana-a-let-vzduchem-video-narazu-motorkare-do-zatarasu-ze-sluzebniho-auta-40208102>

policista věc nezpracovává jako dopravní nehodu. Na místě provede topografickou a fotografickou dokumentaci, sepíše protokol o ohledání místa činu nebo úřední záznam o ohledání místa přestupku, vyhotoví podle náčrtku plánek a zpracuje fotodokumentaci.⁵⁹

Spisový materiál se eviduje v informačním systému ETR u organizačního článku policie, který použití donucovacího prostředku eviduje. Policie následně náhradu škody, vzniklou při oprávněném použití donucovacího prostředku, požaduje uhradit po pachateli, který použití donucovacích prostředků svým chováním vyvolal.⁶⁰

Ačkoli policista použije donucovací prostředek proti účastníkovi silničního provozu, nehledí se na to jako na událost v silničním provozu, ale posuzuje se z hlediska oprávněnosti a přiměřenosti dle zákona o policii.

Pro událost v silničním provozu, která vznikla v důsledku použití donucovacího prostředku, je potřeba použít právní úpravu speciální, tedy zákon o policii. Zákon o provozu na pozemních je v tomto ohledu pouze obecnou právní normou.

Jako dopravní nehodu dle zákona o silničním provozu by bylo možné označit událost, kdy dojde ke kolizi vozidla pronásledovaného vozidla s jiným vozidlem či účastníkem provozu na pozemních komunikacích.

Hraniční to může být právě v případech, kdy je potřeba zkoumat vůli policisty – řidiče služebního dopravního prostředku. Tedy zdali chtěl do vozidla narazit či naopak ke střetu došlo například jeho nepozorností.

4.4 Výcvik policistů

Ustanovení § 51 ZPČR taxativně stanoví, že pouze policista, který byl vycvičen v používání konkrétního donucovacího prostředku, je oprávněn jej také použít.⁶¹

---

⁵⁹ Pokyn č. 1 ředitele ředitelství služby dopravní policie PP ČR ze dne 7. ledna 2020, kterým se upravuje činnost při šetření silničních dopravních nehod. Praha: Policejní prezidium ČR, 2020. Interní materiál.

⁶⁰ ibid

⁶¹ „Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.“ (§ 51 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky)

PIT manévr je „jiným prostředkem k násilnému zastavení vozidla“, který nebyl do vzniku metodického pokynu nijak upraven. Z hlediska zákona se tedy jednalo o specifický a neunifikovaný způsob použití donucovacího prostředku a s ohledem na tento fakt nebylo možné spravedlivě požadovat splnění podmínky výcviku.

Policisté PIT manévr používali, byť ojediněle, ještě před vytvořením metodické příručky a kurzu, zpravidla tehdy bylo-li služební vozidlo vybaveno policejním rámem.

Od roku 2020, kdy se stal PIT manévr uznávaným donucovacím prostředkem, jehož použití má svá pravidla, byl vedením Policie České republiky zadán požadavek na vytvoření výcviku, který policisty připraví na provádění donucovacího prostředku a současně bude splněna i zákonná podmínka pro výcvik.

Útvar policejního vzdělávání a služebního výcviku zpracoval vzdělávací program pro dvě skupiny policistů. Jeden vzdělávací program je určen pro instruktory, kteří vedou výcvik a jeden pro policisty, kteří v rámci výkonu služby donucovací prostředky používají.

Vzdělávací program P2/0314 nazvaný „Taktické a násilné zastavení vozidla – instruktor“ je účinný od 1. června 2021. Výcvik je stanoven na denní (prezenční) formu vzdělávání. V rámci kurzu je vyžadována stoprocentní účast. Maximální povolený počet účastníků je šestnáct, optimální dvanáct.⁶²

Podmínkou pro zařazení do kurzu je ustanovení na služebním místě instruktor nebo lektor za současného splnění podmínky absolvování kurzu „Instruktor služební přípravy“ nebo „Základní kurz lektorských dovedností“ a dále splnění podmínky absolvování kurzu „Modulární kurz techniky jízdy“ nebo „Fond zábrany škod – Profesionalizace řidičů složek integrovaného záchranného systému České republiky“.

Cílem vzdělávání je hlubší znalost konstrukce policejního rámu a jeho funkce, schopnost vysvětlit a aplikovat právní normy související s principy používání

---

⁶² Vzdělávací program Taktické a násilné zastavení vozidla – instruktor, P2/0314. Praha: Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, 2021. Č.j. UPVS-2129-1/ČJ-2021-910020. Interní materiál.

donucovacích prostředků – jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla a zabránění odjezdu vozidla. Je schopen také vysvětlit zásady a postupy při taktickém zastavení vozidla a přitlačení rámem. V rámci kurzu také demonstruje správné postupy související s použitím donucovacích prostředků, bezpečné ovládání vozidla ve stresových situacích a v neposlední řadě i samotné provedení PIT manévru.⁶³

Délka kurzu je stanovena na pět dní, tedy 40 hodin výcviku. Kurz obsahuje kombinaci teoretické výuky a praktického nácviku. Teoretické části je věnováno hodin, praktické části pak 33 hodin. Zbylé dvě hodiny jsou zaměřeny v úvodu na seznámení s obsahem kurzu a v závěrečné fázi na vyhodnocení a evaluaci.⁶⁴

Po ukončení kurzu je policistům předáno Osvědčení, které je opravňuje k vedení výcviku dalších policistů. Uvedené je také zaneseno do personálního informačního systému.

Vzdělávací program P2/0317 nazvaný „Násilné zastavení vozidla“ je účinný taktéž od 1. června 2021. Výcvik je prováděn formou blended-learning, tedy formou kombinovanou.⁶⁵

Vstupními požadavky jsou absolvování kurzu „Modulární techniky jízdy“ nebo „Fond zábrany škod – profesionalizace řidičů složek integrovaného záchranného systému České republiky“, v rámci nichž je policista připraven na zvládání krizových situací během řízení vozidla.⁶⁶

Vzdělávací program je rozdělen na dvě části, které na sebe navazují, a to teoretickou a praktickou.

Teoretická část je formou distančního studia. Policisté se nejdříve v rámci samostudia seznámí s teoretickou částí provedení donucovacího prostředku, tedy jak jeho definicí a zákonnými požadavky, tak principy technického a taktického provedení.

---

⁶³ ibid

⁶⁴ ibid

⁶⁵ Vzdelávací program Násilné zastavení vozidla, P2/0317. Praha: Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, 2021. Č.j. UPVS-2283-1/ČJ-2021-910010. Interní materiál.

⁶⁶ ibid

Výsledkem studia je i porozumění konstrukci a funkci policejního rámu, i způsobům řešení vzniklé škody na majetku či zdraví. Celková časová dotace je stanovena na minimálně osm hodin.

Tato část je ukončena závěrečným testem, jehož splnění je podmínkou pro vstup do praktické části výcviku. Úspěšnost je stanovena na minimálně 80% správně zodpovězených otázek.⁶⁷

Praktická je zaměřena na samotné zvládnutí techniky PIT manévru, pochopení fyzikálních sil působících na služební a tzv. pitované vozidlo, dopad na chování obou vozidel a zejména zvládnutí smyku, který po použití zpravidla nastává u obou vozidel. Součástí jsou také techniky pro zabránění odjezdu vozidla přitlačením policejního rámu či zabránění odjezdu vozidla zahrazením cesty vozidlem.⁶⁸

Celková časová dotace pro praktickou část je dva dny, minimálně deset hodin. Optimální počet účastníků kurzu je stanoven na dvanáct, maximální počet je šestnáct účastníků.⁶⁹

Praktický výcvik je realizován na místech přizpůsobených pro efektivní nácvik, jsou využívána „pitovaná“ vozidla opatřená ochrannými rámy a vyřazená služební vozidla opatřená policejními rámy. Samozřejmě součástí jsou i ochranné prvky pro řidiče obou vozidel.

Policisté si v rámci výcviku vyzkoušejí řízení obou vozidel, jak služebního (provádějící PIT manévr), tak „pitovaného“. Za účelem maximální reálnosti je samotné provedení PIT manévru zakončeno zadržením „řidiče – pachatele“.⁷⁰

---

⁶⁷ ibid

⁶⁸ ibid

⁶⁹ ibid

⁷⁰ ibid

Zdroj:https://d62-a.sdn.cz/d_62/c_img_gY_c/ag1Hx/pit-manevr-00586.jpeg?fl=cro,0,0,1920,1280%7Cres,1024,,1%7Cwebp,75

Zdroj:https://d62-a.sdn.cz/d_62/c_img_gU_b/oO3G9/pit-manevr-00600.jpeg?fl=cro,0,100,1920,1080%7Cres,1280,,1%7Cwebp,75

Po úspěšném zvládnutí výcviku je policistům předáno Osvědčení, které se zakládá do personálního spisu a v personálním systému je vyznačena kvalifikace – absolvování výcviku.

Z pohledu zákona je policista, který předmětný výcvik absolvuje, policistou, který splnil podmínky stanovené § 51 zákona o policii.

5 Statistické údaje

Autorka oslovila úřad vnitřní kontroly Policejního prezidia ČR s prosbou o poskytnutí údajů k počtu a průběhu provedení jednotlivých PIT manévrů, ale byla odkázána na veřejný zdroj s tím, že tato data byla poskytnuta v rámci žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

Autorka vyhledala v otevřených zdrojích, konkrétně na webové stránce www.kverulant.org informace údaje poskytnuté policií, a to z období od počátku roku 2020 do července 2022.

Přehled je následující:

Krajské ředitelství policie	počet provedení			PIT proveden vůči		zranění
	2020	2021	2022	vozidlo dvoustopé	vozidlo jednostopé	
KŘP – A	0	2	3	5	0	1
KŘP – S	1	1	2	4	0	1
KŘP – U	0	0	0	0	0	0
KŘP – L	1	1	0	1	1	1
KŘP – P	1	2	0	2	1	1
KŘP – K	0	2	2	4	0	2
KŘP – C	1	1	1	2	1	1
KŘP – H	0	0	2	2	0	0
KŘP – E	1	1	0	2	0	1
KŘP – J	0	2	1	3	0	0
KŘP – B	0	3	2	4	1	2
KŘP – M	0	0	0	0	0	0

KŘP – Z	3	0	0	3	0	0
KŘP – T	0	5	0	5	0	3
Celkový počet	8	20	13	37	4	13

Ze shora uvedených údajů vyplývá, že v roce 2020 došlo k celkem 8 použitím PIT manévru, v roce 2021 k celkem 20 a v první polovině roku 2022 k celkem 13 použitím tohoto donucovacího prostředku. Celkem za uvedená období mělo dojít k 41 PIT manévrum.

Z novinového článku vyplývá, že předmětné údaje poskytly v rámci žádosti sama krajská ředitelství. Autor článku však hodnotí, že k provedení PIT manévru došlo pouze v 35 případech, v ostatních buď o PIT nešlo anebo bylo použito jiného způsobu k zastavení vozidla.

Dalším prohledáváním internetových zdrojů byl nalezen článek „Policisté nám v praxi ukázali, jak funguje PIT manévr. Už jej reálně použili skoro ve 40 případech“.⁷¹

Krajské ředitelství policie	2020	2021	2022	1-8/2023
hlavního města Prahy	0	1	1	0
Středočeského kraje	0	0	1	0
Jihočeského kraje	0	1	0	0

⁷¹ SRP, P. *Policisté nám v praxi ukázali, jak funguje PIT manévr. Už jej reálně použili skoro ve 40 případech.* Online. Dostupné z: <https://auto-mania.cz/policiste-nam-v-praxi-ukazali-jak-funguje-pit-manevr-uz-jej-v-praxi-pouzili-skoro-ve-40-pripadech/> [cit.2024-21-02].

Plzeňského kraje	1	2	1	1
Karlovarského kraje	1	2	0	2
Ústeckého kraje	0	0	1	0
Libereckého kraje	0	1	2	0
Královéhradeckého kraje	0	0	1	0
Pardubického kraje	0	1	0	0
kraje Vysočina	0	1	1	0
Jihomoravského kraje	1	1	2	1
Zlínského kraje	0	0	0	0
Olomouckého kraje	0	0	0	0
Moravskoslezského kraje	0	7	1	2
Česká republika	3	17	11	6

Autorka se dalšímu rozboru nevěnovala, neboť nedisponovala potřebnými materiály, na jejichž základě by mohla být provedena kvalitní analýza.

Přesto koncem února 2024 znovu požádala kontrolní pracovníky o poskytnutí dat. Na základě opakovaného dotazu jí byly poskytnuty následující informace o počtu použití donucovacího prostředku PIT manévr z evidence úřadu vnitřní kontroly Policejního prezidia ČR:

rok 2020: 4 použití

rok 2021: 17 použití

rok 2022: 11 použití

Data za rok 2023 autorce poskytnuta nebyla, neboť dle sdělení kontrolního pracovníka ještě nejsou ověřena.

Je však zřejmé, že se údaje poskytnuté oficiálními zdroji liší v roce 2020 a zřejmě i v roce 2022. Za rok 2020 je odchylka v jednom případě, rok 2022 zřejmě bude obtížnější posoudit. Oba internetové články uvádějí, že disponují daty buď z jednotlivých krajských ředitelství (kverulant.org) nebo z Policejního prezidia České republiky (auto-mania.cz).

Data prezentovaná oběma internetovými zdroji hovoří o období leden – srpen 2022 – jedenáct použití PIT manévru. Data uvedená kontrolním pracovníkem za celý rok jsou však totožná – 11 použití PIT manévru.

Autorka se však domnívá, že je poněkud nepravděpodobné, aby od září 2022 do konce roku nebyl proveden ani jeden PIT manévr.

S ohledem na předpokládané rozpory v celkových počtech a nedostatkem informací o jednotlivých případech, nebyly údaje dále analyzovány.

6 Dotazníkové šetření

Jak již bylo uvedeno v úvodu práce, Česká republika je jediným státem v Evropě, kde je použití PIT manévru používaným donucovacím prostředkem.

V rámci zpracování diplomové práce rozeslala autorka dotazníky bezpečnostním sborům Litvy, Rakouska, Velké Británie, Mexika, Gruzie, Švédska a Brazílie, a to za účelem zjištění, jakým způsobem zastavují ujíždějící vozidla, případně zda jim národní legislativa umožňuje použití PIT manévru.

Odeslaný dotazník byl následujícího znění:

1. Máte policejní vozidla ve vašem státě vybavena bezpečnostními rámy?
2. Používáte ve vašem státě nějaký způsob násilného zastavení ujíždějícího vozidla jako PIT manévr (precision immobilization technique), TVI (tactical vehicle intervention) nebo TPAC (Tactical Pursuit And Containment)?
3. Pokud nepoužíváte některou z uvedených technik násilného zastavení vozidlem, jakým způsobem řešíte zastavení ujíždějícího nebezpečného vozidla?
4. Jakým způsobem, případně jakými konkrétními technikami, provádíte násilné zastavení motocyklů?
5. Jaké právní podmínky musí situace splňovat, aby ve vašem státě policie mohla provést násilné zastavení automobilu nebo motocyklu?
6. I v případě, že by vašem státě nebyl aplikován výcvik pro násilné zastavení vozidla/motocyklu policejním autem, máte z minulosti zkušenosti se situacemi, kdy policisté ve vašem státě museli násilné zastavení policejním vozidlem provést a zda bylo vyhodnoceno jako oprávněné?

Na základě vrácených odpovědí lze konstatovat následující zjištění.

---

1. Máte policejní vozidla ve vašem státě vybavena bezpečnostními rámy?

Rakousko – nepoužívá

Velká Británie – nepoužívá

Švédsko – nepoužívá

Litva – používá zesílený nárazník pro potlačování nepokojů

Gruzie – od roku 2014 používali Ford Interceptors s čelním rámem pro nárazy, ale už cca 5 let tento typ vozidel nepoužívají

Mexiko – ano, většina vozidel Národní gardy je má

Brazílie – některé policejní jednotky rámy mají

---

2. Používáte ve vašem státě nějaký způsob násilného zastavení ujiždějího vozidla jako PIT manévr (precision immobilization technique), TVI (tactical vehicle intervention) nebo TPAC (Tactical Pursuit And Containment)?

Rakousko – nepoužívá

Velká Británie – TPAC pro zastavení neozbrojených pachatelů, při situacích ozbrojených pachatelů provádíme zastavení tlakem vozidlem - pokud je to nutné/rozumné. Od taktického kontaktu vozidly až po úplné znehybnění pomocí vozidla, obvykle 4x4 .

Švédsko – Pouze několik instruktorů policejní autoškoly má tento výcvik, nikdo jiný.

Litva – provádí se, ale neexistuje přesná a jasná úprava a neexistuje žádný výcvik

Gruzie – nepoužívají

Mexiko – osoby, které jsou přiděleny k dálniční hlídce v národní gardě, mají výcvik v PIT manévru a TPAC, Ve speciálních jednotkách rychlé reakce mají všichni řidiči výcvik PIT, TVI a TPAC.

Brazílie – v BOPE stejně jako ve vojenské policii obecně, používají monitorování a pronásledování ujíždějícího vozidla, tím se výrazně snižuje riziko vedlejších účinků při zásahu. Používají se také zátarasy s překážkami na silnici a zařízení, která propichují pneumatiky prchajícího vozidla, dálniční policie používá i řadu dalších technik.

---

3. Pokud nepoužíváte některou z uvedených technik násilného zastavení vozidlem, jakým způsobem řešíte zastavení ujíždějícího nebezpečného vozidla?

Rakousko – mají pouze možnost zátarasů (ve většině případů policejními vozy).

Velká Británie – při nebezpečné situaci (hrozba CBRN nebo NVS) použitím motocyklů nebo vozů s odstřelovači zablokují nebo umožní specializovaným policistům přímo neutralizovat hrozbu.

Švédsko – většina policistů používá nějaký PIT manévr, který se naučil sám doma. V ostatních případech se snaží auto zastavit technikou blokace za pomoci tří vozidel, vytvořením boxu. Někdy se snaží použít zastavovací pásy, ale ne všechna auta mají toto vybavení.

Litva – Blokování silnice služebními vozy, vytváření umělých dopravních zácp, požití střelné zbraně – v těchto technikách jsou policisté částečně proškoleni

Gruzie – neexistují žádné oficiální předpisy

Mexiko – většinou TVI s použitím pancéřovaného vozidla a samozřejmě zbraněmi.

Brazílie - neodpověděla

---

4. Jakým způsobem, případně jakými konkrétními technikami, provádíte násilné zastavení motocyklů?

Rakousko – nemá žádnou specifickou techniku

Velká Británie – většinu násilných zastavení vozidel a motocyklů provádí specializovaný útvar.

Švédsko – v 99 % případů nesmí motocykly pronásledovat, policisté na motocyklech se je snaží odkopnout.

Litva – nasměrování motocyklu do dopravní zácpy, nebo zorganizování a vytvoření umělé dopravní zácpy, nebo předjetí nezastavujícího motocyklu a doprovodu jej snížením rychlosti, dokud motocykl nezastaví, nebo pronásledování motocyklu, dokud nezastaví nebo zaznamenání údajů o nezastavujícím motocyklu. Při zastavování motocyklu se nepoužívají žádné fyzické donucovací prostředky ani zvláštní policejní opatření, aby chránili život řidiče.

Gruzie – neexistují žádné specifické techniky

Mexiko – mohou provést manévr jako PIT, ale musí splňovat zásadu přiměřenosti, protože tím ohrozí řidiče motocyklu.

Brazílie – motocykl je monitorován, přičemž je jezdec vystaven rizikovým situacím, aby mohl motocykl zastavit, v některých případech může být jezdec sražen nebo dokonce odhozen proti překážce.

---

5. Jaké právní podmínky musí situace splňovat, aby ve vašem státě policie mohla provést násilné zastavení automobilu nebo motocyklu?

Rakousko – v případě závažného trestného činu jako je vražda, ale nepoužili by specifické techniky k provedení násilného zastavení.

Velká Británie – síla musí být přiměřená okolnostem, nicméně v případě některých hrozeb (především v případě terorismu) může velící policista schválit přiměřenou úroveň intenzity zákroku a převzít odpovědnost (varovný výstřel určený k záchraně života).

Švédsko – musí se jednat o závažný trestný čin, ale i v tomto případě musí být intenzita zákroku přiměřená okolnostem: řidič je neznámý, jsou ohroženy cizí osoby, řidič je známý a nebezpečný, nebo způsob řízení vozidla je nebezpečím pro ostatní, pronásledování vozidel není povoleno na stezkách pro chodce nebo v případech, kdy je riziko nehody příliš vysoké.

Litva – vozidlo neuposlechne zákonné výzvy policistů k zastavení, vozidlo je použito k trestnému činu, pokud existuje oficiální informace, že vozidlo je použito ke spáchání trestného činu nebo když vozidlo nezastaví a ohrožuje život a zdraví osob.

Gruzie – nemají žádný zvláštní předpis

Mexiko – ano, všechny okresní, státní a národní gardy mají zákonné podmínky pro násilné zastavení auta nebo motocyklu.

Brazílie – situace úniku, vyhýbání se překážce nebo policejnímu zákroku a neuposlechnutí příkazu k zastavení vozidla.

---

6. I v případě, že by vašem státě nebyl aplikován výcvik pro násilné zastavení vozidla/motocyklu policejním autem, máte z minulosti zkušenosti se situacemi, kdy policisté ve vašem státě museli násilné zastavení policejním vozidlem provést a zda bylo vyhodnoceno jako oprávněné?

Rakousko – ne, nebylo

Velká Británie – neodpověděli na otázku

Švédsko – ano, stává se to poměrně často, překračování rychlosti bylo tak časté, že byl změněn zákon, aby policisté nemohli překračovat rychlost. Bylo to tak časté a nákladné, že manažeři museli změnit naše pracovní metody.

Litva – k takovým případům nedošlo, neboť právní úprava násilné zastavení vozidla neumožňuje, a policisté jsou v těchto technikách jen částečně školeni. Často však dochází k incidentům, kdy je při brzdění vozidla použita nepřiměřená síla (zejména pokud byla použita střelná zbraň).

Gruzie – situací pronásledování není mnoho, respondent si vzpomněl jen na jeden závažný případ policejního pronásledování, kdy byli zatčeni dva policisté.

Mexiko – většina okresních policií v Mexiku nemá potřebný výcvik.

Brazílie – respondent se s takovou situací nesešel, řidič vždy uposlechl

Z provedeného dotazníkového šetření vyplývá, že je Česká republika jednou z mála zemí, kde je PIT manévr jako donucovací prostředek využíván, k čemuž slouží i speciálně upravená služební vozidla policie – osazení policejním rámem.

Z odpovědí na dotazy také vyplynulo, že má Policie České republiky nespornou výhodu v nastavení zákonných a podzákonných norem spočívajících v úpravě jednotlivých donucovacích prostředků.

Za vysoce pozitivní lze vyzdvihnout nastavení pravidel jejich použití i principy taktického a technického provedení. Je zřejmé, že výcvik a úprava postupů je pro policisty velmi dobrým vodítkem a prevencí před nezákonným a nepřiměřeným použitím.

Analýza také dílčím způsobem odpověděla na diskutabilní otázku, zda je vhodné, aby byl PIT manévr používán vůči jednostopým vozidlům. V některých zemích je přímo zakázáno používat násilné zastavovací prostředky vůči jednostopým vozidlům. Logickým pohledem potvrzeným daty poskytnutými krajskými ředitelstvími policie internetovému magazínu kverulant.org lze konstatovat, že použití PIT manévru vůči jednostopým vozidlům je vysoce nebezpečné a musí být provedeno za zcela výjimečných okolností, neboť riziko zranění, resp. fatálních následků, je velmi vysoké.

7 Závěr

Cílem diplomové práce bylo představit obecné i speciální podmínky použití jednoho z donucovacích prostředků, a to násilného zastavení vozidla PIT manévrem dle § 52 písm. f) zákona o policii.

V diplomové práci autorka představila legislativní prostor zastřešující činnosti orgánu vymáhajícího právo, kterým Policie České republiky bezesporu je. Požadavek státu na zajištění bezpečnosti svých občanů i příslušníků jiných států je projeven ve vybraných právních předpisech, mezi nimiž je i zákon o policii a oprávnění a povinnosti dané jejím příslušníkům.

Autorka v úvodních kapitolách představila základní povinnosti policisty a s tím spojené limity, podrobněji se zabývala přiměřeností, která je jednou z nejdůležitějších, ale současně nejvíce proměnlivou povinností vůbec.

Pro její lepší uchopení předložila i výklady soudů České republiky a principy sledované a hodnocené Evropským soudem pro lidská práva.

V další kapitole představila obecné podmínky pro použití donucovacích prostředků, včetně jejich výčtu. V následujících kapitolách se autorka věnovala výkladu speciálních podmínek použití násilného zastavení vozidla a podmínek spojených s výcvikem, zejména PIT manévru.

PIT manévr je novým způsobem, jak si násilím vynutit splnění povinnosti spočívající v zastavení vozidla. Česká republika, jako jediná země ve střední Evropě a jedna z mála ve světě, ho využívá již od roku 2020.

V souvislosti s novým způsobem použití donucovacího prostředku byl zaveden i nový technický prvek, a to policejní rám, který bezpečnost i efektivitu provedení zvýšil.

Ačkoli je PIT manévr novým způsobem použití donucovacího prostředku násilné zastavení vozidla, platí pro něj jak obecné podmínky použití donucovacího prostředku dle § 53 zákona o policii, tak i ty speciální obsažené v ustanovení § 55 zákona o policii. Současně však policista musí dodržet specifické podmínky spojené s taktických a technickým provedením, kterými jsou zejména místo provedení, rychlost a váhové poměry vozidel.

Podmínka výcviku je splněna absolvováním vzdělávacího programu pro policisty – řidiče, případně pro policisty – lektory, jehož obsah autorka osvětlila v samostatné kapitole.

S použitím donucovacího prostředku je spojena povinnost dokumentace, které se autorka věnovala samostatně i při rozboru rozdílů v řešení škody na majetku či zdraví způsobené použitím donucovacího prostředku nebo dopravní nehodou. Tento exkurz je důležitý především z hlediska správně právní odpovědnosti za způsobené škody.

V části diplomové práce věnované legislativním podmínkám i specifickým aspektům použití donucovacího prostředku násilné zastavení vozidla formou PIT manévru autorka stanovené cíle splnila.

V empirické části, kterou chtěla věnovat statistickým údajům a rozboru některých případů PIT manévru, však narazila na nemožnost získat relevantní údaje o počtu provedených PIT manévrů i dokumentaci s tím spojenou. Omezila se tedy na předložení dat získaných, a bohužel vzájemně nekorespondujících, z otevřených zdrojů a od zástupce úřadu vnitřní kontroly. Data získaná za roky 2020 až zřejmě polovinu roku 2022 jsou však pro provedení analýzy nedostatečná.

Autorka se tedy zaměřila na získání informací od vybraných policejních sborů a provedla komparaci v oblasti legislativní i praktické. Na základě porovnání získaných informací konstatovala, že je Česká republika v porovnání s těmito bezpečnostními sbory na vysoké úrovni jak v oblasti právního vymezení činnosti, resp. podmínek pro její činnost, tak v oblasti provádění výcviku i vybavení vozidel.

Závěrem diplomové práce lze konstatovat, že Česká republika má vytvořené velmi dobré legislativní prostředí pro zajištění bezpečnosti, pregnantně a výstižně charakterizované oprávnění a povinnosti příslušníků Policie České republiky.

Použití donucovacích prostředků spojené s násilným zastavením vozidla je vymezeno jak obecnými, tak speciálními podmínkami, jejichž bezvýhradné splnění předpokládá, že zákrok bude vyhodnocen jako oprávněný.

Dodržení zásady přiměřenosti, jejíž součástí bude v případě použití PIT manévru i správná rychlost, vhodné místo, respektování povětrnostních podmínek i hmotnostních poměrů, lze předpokládat, že bude zákrok hodnocen jako přiměřený.

Vytvoření metodického materiálu zaměřeného výhradně na použití PIT manévru a dalších úkonů spojených s násilným zastavením vozidel lze hodnotit jako nanejvýše přínosný.

PIT manévr je díky vstřícnému postupu vedení policie a zainteresovanosti jednotlivých policistů dalším způsobem realizace násilného zastavení vozidla, který se začal používat v roce 2020 a který významně zvyšuje možnosti relativně bezpečných zákroků policie při pronásledování ujíždějících vozidel.

Vzhledem k nízkému počtu používání donucovacího prostředku formou PIT manévru a dosavadní nemožnosti získat relevantní data z otevřených nebo oficiálních zdrojů však nelze jednotlivé případy analyzovat, ale pouze konstatovat jejich četnost.

8 Seznam použité literatury

Monografie

Bezpečnostní strategie České republiky 2023. Online. Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2023. Dostupné z:

https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf

HENDRYCH, Dušan, a kol. *Právníký slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.

HÝBNEROVÁ, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Ochrana základních lidských práv při omezování osobní svobody policí*. Praha: Policejní prezidium ČR, 2022. ISBN 978-80-908139-3-9

JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-501-5.

Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Skripta. Online. Hasičský záchranný sbor, 2015. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/skripta-oob-a-kr-pdf.aspx>

Mališ, D., 2023. *Služební vozidlo – Násilné zastavení vozidla*. Praha. Bakalářská práce. Policejní akademie ČR v Praze, Fakulta bezpečnostně právní. Vedoucí práce pplk. Mgr. Tomáš Novotný.

MATES, Pavel, VAVERA, František, ŠKODA, Jindřich, SLABÝ, Antonín. *Veřejné sbory v České republice*. Praha: Leges, 2023, 408 s. ISBN 978-80-7502-650-7

PORADA, Viktor. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 9788073809034.

ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3.

ŠTEINBACH, Miroslav, ŠLESINGER, René, ZIMMERMANN, Miroslav, BÍLEK, Milan, HLAVÁČOVÁ, Kateřina. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6

TOMEK, Petr. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou*. Právo (ANAG). 2007-. Olomouc: ANAG, 2007-. ISBN 978-80-7554-399-8.

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-543-5.

Právní předpisy a interní akty řízení

Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/hledani?text=2%2F1993>

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/hledani?text=110%2F1998>

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-209>

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-283>

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361?text=361%2F2003>

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 1835/07 ze dne 18. 11. 2008, *Důvody pro zahájení daňové kontroly – vyloučení svévole*. Online. Ústavní soud, 2007. odst. 33 Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-1835-07>

Nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 1849/08 ze dne 18. 2. 2010, *K zásadě zákazu sebeobviňování ve správním řízení*. Online. Ústavní soud, 2010. odst. 22. Dostupné z: https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-1849-08_1

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5.10.2016, sp. zn. 30 Cdo 5661/2015. Online. Nejvyšší soud, 2016. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/30-cdo-5661-2015.2>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.5.2007 2 As 78/2006-64. Online. Nejvyšší správní soud, 2007. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/2-as-78-2006-64>

Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky (aktualizace ke dni 1. 7. 2018), interní materiál Policie České republiky.

Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky. Interní materiál.

Pokyn č. 1 ředitele ředitelství služby dopravní policie PP ČR ze dne 7. ledna 2020, kterým se upravuje činnost při šetření silničních dopravních nehod. Praha: Policejní prezidium ČR, 2020. Interní materiál.

Vzdělávací program Taktické a násilné zastavení vozidla – instruktor, P2/0314. Praha: Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, 2021. Č.j. UPVS-2129-1/ČJ-2021-910020. Interní materiál.

Vzdělávací program Násilné zastavení vozidla, P2/0317. Praha: Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, 2021. Č.j. UPVS-2283-1/ČJ-2021-910010. Interní materiál.

Webové stránky a elektronické zdroje

ČTK. *Soud zprostil viny policistu souzeného za to, že zahradil cestu ujíždějícímu motorkáři. Podporovaly ho desítky kolegů.* Online. Hospodářské noviny, 2018. Dostupné z: <https://domaci.hn.cz/c1-66283420-policistu-souzeneho-za-to-ze-zahradil-cestu-ujizdejicimu-motorkari-u-soudu-podporuji-desitky-kolegu-pokud-ho-odsoudi-rozmyslime-si-jak-budeme-priste>

DVOŘÁK, František. *České univerzity vyvinuly pro policii systém, kterým zastaví auto na dálku.* Online. iDnes, 2024. Dostupné z: https://www.idnes.cz/auto/zpravodajstvi/cvut-vut-univerzita-policie-v2x-devcentralizovana-komunikace-zastaveni-ujizdejici-auto-manevr.A240214_213729_automoto_fdv?

EuroLamp. *X-NET.* Online. EuroLamp.cz. Dostupné z: <https://www.eurolamp.cz/x-net-zastavovaci-sit-3t>

Kološ, P. *Video o násilném policejním zastavování aneb s útočným rámem na cyklistu.* Online. Kverulant.org. Dostupné z: <https://www.kverulant.org/article/video-o-nasilnem-policejnim-zastavovani-aneb-s-utocnym-ramem-na-cyklistu/>

Kološ, P., Razima, V. *Útočné trubkové rámy na policejních vozidlech jsou nebezpečné pro chodce a nemají homologaci.* Online. Kverulant.org. Dostupné z: <https://www.kverulant.org/cases/nasilne-policejni-zastavovani-vozidel-s-trubkovym-ramem-na-cyklisty/>

Kološ, P., Razima, V. *Úsporný balíček naruby: Vnitro kupuje 300 vozidel Škoda Kodiaq s útočným rámem za půl miliardy korun.* Online. Kverulant.org. Dostupné z: <https://www.kverulant.org/article/usporny-balicek-naruby-vnitro-kupuje-300-vozidel-skoda-kodiaq-s-utocnym-ramem-za-pul-miliardy-koron/>

Kverulant.org. *Zastavení vozidla po americku – PIT manévr.* Online. YouTube.com. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=YSc3Moq9kDY>

MAJURNÍK, J. *PIT manévr v praxi: Dotkni se a jed'.* Online. Garáž.cz, 2023. Dostupné z: <https://www.garaz.cz/clanek/pit-manevr-21006391>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Veřejný pořádek.* Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/verejny-poradek.aspx>

Novinky, ČTK, ok. *Neměl šanci, rána a let vzduchem. Video nárazu motorkáře do zátarasu ze služebního auta.* Online. Novinky.cz, 2018. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-nemel-sanci-rana-a-let-vzduchem-video-narazu-motorkare-do-zatarasu-ze-sluzebniho-auta-40208102>

Policie ČR. *Pronásledování vozidla.* Online. Youtube.cz, 2020. Dostupné z: <https://youtu.be/rH2kKL0d630>

pom, jim. *Drsné záběry z honičky: Takhle policista zatarasil cestu ujíždějícímu motorkáři! Podle soudu udělal dobře.* Online. Blesk.cz, 2018. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-krimi/569925/drsne-zabery-z-honicky-takhle-policista-zatarasil-cestu-ujizdejicimu-motorkari-podle-soudu-udelal-dobre.html>

rv. *Drogový dealer a pirát silnic ujížděl policii: Zásoboval prostitutky, je ve vazbě.* Online. Blesk.cz, 2020. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-plzen/661490/drogovy-dealer-a-pirat-silnic-ujizdel-policii-zasoboval-prostitutky-je-ve-vazbe.html>

SRP, P. *Policisté nám v praxi ukázali, jak funguje PIT manévr. Už jej reálně použili skoro ve 40 případech.* Online. Auto-mania.cz, 2023. Dostupné z: <https://auto-mania.cz/policiste-nam-v-praxi-ukazali-jak-funguje-pit-manevr-uz-jej-v-praxi-pouzili-skoro-ve-40-pripadech/>

ŠIMUNEK, M. *Policista použil PIT manévr při 175 km/h. Prchajícího řidiče to stálo život. Celé video 20 minutové honičky.* Online. Autoživě.cz, 2021. Dostupné z: <https://www.autozive.cz/pit-manevr-prchajici-ridic-zemrel/>

VOLŠICKÝ, L. *Jak správně vypadá PIT manévr? Policie to ukazuje na animaci.* Online. Auto.cz, 2023. Dostupné z: <https://www.auto.cz/jak-spravne-vypada-pit-manevr-policie-to-ukazuje-na-animaci-150967>

zb. *Zběsilá honička na Domažlicku: Piráta silnic zastavili policisté nárazem v plné rychlosti.* Online. Blesk.cz, 2020. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-plzen/650017/zbesila-honicka-na-domazlicku-pirata-silnic-zastavili-policiste-narazem-v-plne-rychlosti.html>